

Berekerdő Óvoda Pedagógiai Programja
3396. Kerecsend, Arany János út 2.
OM: 031363

BEREKERDŐ ÓVODA

Pedagógiai Programja

2013

módosítás 2015

módosítás 2016 (átszervezés)

módosítás 2017

módosítás 2019.(átszervezés)

módosítás 2019.09.01. (csoport megszüntetés)

módosítás 2020.09.01.

módosítás 2022.09.01.

<p>Az intézmény OM azonosítója: 031363</p>	<p>Készítette: Barna Erika Erzsébet Intézményvezető Ph </p>
<p>Legitimációs eljárás</p>	
<p>Az óvoda Pedagógiai Programját a <u>nevelőtestület</u> a 2011. évi CXCV. tv. 25. § (4), és 70.§ (2) b) bekezdésében biztosított <u>döntési hatáskörében</u> a 11 /2022. (VIII.31.). határozatszámom <u>elfogadta.</u> Nevelőtestület tagjainak aláírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 	<p>A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 82. § (6) bekezdése alapján az (1)-(5) bek. szereplő a dokumentumok nyilvánosságának biztosítására vonatkozó <u>helyi szabályokat a szülői szervezet</u> a Pedagógia Programot <u>véleményezte</u> és támogatja annak megvalósítását.</p> <p> Szülői Szervezet elnöke</p>
<p>Kerecsendi Roma Nemzetiségi Önkormányzata a 2011. évi CLXXIX. tv. 10. § (5) bekezdés. a 115. § (e) és 116 § (2) pontja alapján a Pedagógiai Programot <u>véleményezte</u> és a benne foglaltakat a ...../2022..... ( ) .... sz. határozat értelmében <u>elfogadásra javasolta.</u></p> <p> Kerecsendi Roma Nemzetiségi Önkormányzata elnöke</p> <p></p>	<p>Továbbá A nevelőmunkát segítő alkalmazottak a Pedagógiai Program tartalmáról a <u>tájékoztatást megkapták</u></p> <p>Nevelőmunkát segítő alkalmazottak aláírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6.

Intézményvezetői nyilatkozat

Az intézmény felelős vezetőjeként Barna Erika Erzsébet nyilatkozom, hogy a Berekerdő Óvoda szakmai munkáját meghatározó Pedagógiai Program alábbi része: Kiemelt figyelmet igénylő gyermek...; Tehetséggondozó program a fenntartóra vonatkozóan többletköltséget jelenthet, melyhez kérem a fenntartó egyetértését.

.....
Barna Erika Erzsébet
.....
Óvodavezető
Ph.
.....
2022.09.01.

A Berekerdő Óvoda Pedagógiai Programját Kerecsend Község Önkormányzatának Képviselő Testülete megismerte, és annak tartalmához egyetértését adta.

.....
92/2022 (XI.21.)
.....
A fenntartó egyetértő határozatának száma

.....
A fenntartó képviselőjében névalírással
.....
Ph.
.....

A dokumentum jellege: Nyilvános a 20/2021. EMMI rendelet 82. § (3) bekezdés értelmében.

Megtalálható az óvoda honlapján: www.berekerdoovi.hu

Személyesen megtekinthető munkaidőben az intézmény vezetői irodájában.

Hatályos: a kihirdetés napjától
2022.09.01.

Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig

Verziószám: 2013-tól a 7. módosított változat

Készült: 1 példány

Iktatószám: 1/25-1/2022

TARTALOMJEGYZÉK

I.	AZ INTÉZMÉNY ADATAI	5. oldal
II.	HELYZETELEMZÉS	6. oldal
III.	ÓVODAI ÜNNEPEK.....	7. oldal
IV.	KÜLDETÉSNYILATKOZAT.....	8. oldal
V.	AZ ÓVODA MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ TÖRVÉNYEK, RENDELETEK....	8. oldal
VI.	SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	9. oldal
VII.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELTÉTELEI.....	9. oldal
VIII.	TÁRGYI FELTÉTELEK.....	11. oldal
IX.	AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	15. oldal
X.	A TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM.....	17. oldal
XI.	KÖRNYEZETVÉDELMI NEVELÉSI PROGRAM.....	30. oldal
XII.	ROMA NEMZETISÉGI NEVELÉSI PROGRAM.....	32. oldal
XIII.	KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK.....	33. oldal
XIV.	SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI ÉS MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSÉNEK PROG..	33. oldal
XV.	TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM.....	36. oldal
XVI.	HÁTRÁNYOS, ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK NEVELÉSI, FEJLESZTÉSE INTERGÁLT PEDAGÓGIAI RENDSZER MŰKÖDTETÉSE (IPR).....	39. oldal
XVII.	TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEK.....	42. oldal
XVIII.	BOLDOG ÓVODA, BOLDOGSÁG PERCEK.....	43. oldal
XIX.	GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK.....	43. oldal
XX.	ÓVODÁBA-, ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	44. oldal
XXI.	AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI.....	46. oldal
XXII.	ZÁRADÉK.....	49. oldal

I. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az óvoda hivatalos neve: Berekerdő Óvoda

Székhely óvoda: Kerecsend, Arany János u 2.

OM azonosító: 031363

Az óvoda típusa: önálló köznevelési intézmény

Az óvoda alapítója, fenntartója, működtetője:

Kerecsend Község Önkormányzata
3396. Kerecsend, Fő út 55.

Az óvoda férőhelyeinek száma: maximálisan: 100

Az óvoda alapító okirat szerinti feladatai:

	kormányzati funkciósám	kormányzati funkció megnevezése
1.	091110	óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
2.	091140	óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
3.	091120	sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
4.	096015	gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
5.	096025	munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

Az óvoda vezetője: Barna Erika Erzsébet

Óvoda vezető helyettes: **Bartáné Koncz Ilona**

II. HELYZETELEMZÉS

1. Az óvoda környezete, elhelyezkedése – a település bemutatása

Kerecsend a XIII. századra visszanyúló történelmi múlttal, az Észak-magyarországi Régióban, a Bükk hegység lábánál fekvő Eger várostól nyugati irányban elhelyezkedő, szőlőkkel betelepített, erdővel borított lankás tájakon, természeti értékekben gazdag, gyógy-, és termásvíz kincssel rendelkező kistelepülés.

Kerecsend

1261-ben alapított svábok lakta kisközség gazdag történelmi múlttal, műemlékekkel rendelkezik. A település a „kerecsen sólyom hazája”, természetvédelmi szempontból védett növény-, és állatvilág található a Berek erdőben. A 2300 lelket számláló község foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetű, az országos átlagtól jóval magasabb a munkanélküliek száma. **Az aktív munkavállaló lakosok Egerben, a közeli szállodákban, fürdőkben dolgoznak, a roma nemzetiséghez tartozó lakosok közfoglalkoztatottként, vagy alkalmi munkavállalóként (építőiparban, mezőgazdaságban) helyezkednek el.** A demográfiai adatokat tekintve jellemző, hogy 0-18 éves korosztály aránya magas. A közelmúltban megvalósuló roma- integrációs modellprogram eredményei és az ezt követő esélyegyenlőségi törekvések országosan is az érdeklődés középpontjába kerültek. A településen Roma-, és Német Nemzetiségi Önkormányzat is működik.

A megye határvonalán túl is ismert a kerecsendi közoktatási intézmények – az óvoda és az általános iskola - a hátrányos helyzetű gyermekek oktatása-nevelése terén végzett pedagógiai munkája és eredményei. Az elmúlt években az ország minden részéről érkeztek a településre a helyi pedagógiai rendszert tanulmányozni kívánó óvodapedagógusok, tanítók, tanárok és felsőoktatási intézmények hallgatói.

2. Kerecsend –Berekerdő óvoda

Az óvoda 1978-ban kezdte meg működését 2 csoporttal és 100 adagos saját főzőkonyhával 4300 m²-es területen, a gyermekek számára hatalmas parkosított udvarral.

Az épület 1985-ben és 1989-ben egy-egy csoportszobával bővült, és 2011-ig 466 m² alapterületen maximálisan 100 gyermek óvodai ellátását biztosította. 2004-től már nem volt elegendő férőhely a településen annak ellenére, hogy a gyermekek 10-15%-a Egerbe, Füzesabonyba, Demjénbe járt óvodába. Az önkormányzat folyamatosan pályázott bővítésre-korszerűsítésre, amikor is 2009-ben végre sikerült. 2011 decemberében átadtuk Heves-megye egyik legkorszerűbb 125 férőhelyes óvodáját tágas belső terekkel és esztétikusan berendezett csoportszobákkal, tornaszobával, só-szobával, fejlesztő szobákkal, szülők fogadására alkalmas közösségi helyiséggel (Biztos kezdet klub), irodákkal, a dolgozók számára szociális helyiségekkel is rendelkező energiatakarékos óvoda épületet. A gyermekek **35-40%-a** hátrányos helyzetű, **7%-a** halmozottan hátrányos helyzetű roma családokból kerül ki. A fiatal gyermeket vállaló nem roma családok száma **nő** a településen, viszont továbbra is jellemző, hogy a szabad intézményválasztás lehetőségével élve nem a helyi óvodába íratják be gyermeküket. **Ezen a területen feladatunk intézményünk bemutatása, menedzselése, a szülők bizalmának elnyerése, ezért második éve működtetjük a Kukucskáló programsorozatot, mely nyílt napokra, óvodai rendezvényekre hívja az óvodakötelezettség megkezdése előtt álló gyermekeket és szüleiket.**

Az óvoda a Tevékenység Központú Óvodai Nevelési Program alapján készített adaptáció szerint a helyi sajátosságokat figyelembe véve végzi a nevelőmunkát. Az intézmény 2007-től működteti a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását és tehetséggondozását segítő óvodai fejlesztő programot (IPR), amely 2013-tól a helyi program részeként működve a továbbiakban is esélyegyenlőségi célokat szolgál. A fejlesztés-felzárkóztatást segíti a nagycsoportosok számára heti két alkalommal szervezett alapozó terápia, amelyet gyógypedagógus vezet. 2008-tól működtetjük az óvodában a környezetvédelmi munkaközösséget. 2014-ben első-, majd 2017-ben második, **2020-ban pedig harmadik** alkalommal nyerte el a „Zöld Óvoda” címet. A családdal való együttműködés, a kölcsönös bizalom és az együttnevelés

kiemelt jelentőségű a helyi programban és romaintegrációs célokat is szolgál. Az óvoda épületén belül szülők számára klubbot működtetünk (Biztos Kezdet szülői klub), amely hozzájárul a 3 éves kortól történő rendszeres óvodába járáshoz, hátrányok mérsékléséhez, valamint olyan szolgáltatásokat biztosít a családok számára, amely hozzájárul a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosításához. Az óvoda esélyegyenlőségi törekvéseinek elismeréseként a Biztos Kezdet Programot kiemelt jó gyakorlatként bemutató szakmai irat 2015-ben publikáció formájában jelent meg az OKKER Zrt. kiadásában

Az óvoda 2017.01.01-től első-, 2020. 07.01-től pedig második alkalommal nyerte el az Oktatási Hivatal Bázisintézménye címet.

Az intézmény 2020 nyarán nyerte el a Boldog Óvoda címet, és a 2020/2021 nevelési évtől kezdve boldogság órákat tartunk a gyermekeknek, mellyel célunk, hogy gyermekeink a jövőben optimista, magabiztos, kitartó, határozott, és pozitív énképpel rendelkező felnőttekké váljanak, akik észreveszik az élet szépségeit és megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat.

Az intézmény 4 csoportjába a gyermekek az életkoruk alapján a szülők egyetértésével és az óvodapedagógusok véleményének figyelembevételével kerülnek be a többnyire vegyes életkorú csoportokba. A nevelőmunkához magas szintű személyi feltételekkel rendelkezünk: a gyermekekkel fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus-logopédus foglalkozik. Az óvodapedagógusok munkáját szakképzett dajkák és pedagógiai asszisztens is segíti. A tárgyi feltételek 2018 év végére jelentősen javultak: pályázati támogatásból megvalósult a játszóudvar teljes rekonstrukciója, új kerítés épült, az intézményben kamerarendszer épült ki és jelentős értékű informatikai beszerzés történt a nevelőmunka támogatásához.

Az óvoda épületében működő önkormányzati tálalókonyha vállalkozó megbízásával látja el a napi háromszori étkeztetés feladatait. Óvodánkban a gyermekek étkeztetésének minőségi és mennyiségi szempontból kiemelt szerepe van az egészséges táplálkozás szempontjainak figyelembevételével.

Az óvoda vezetője munkáltatói és bérigazgatási jogkörrel rendelkezik.

A 2020. március 1-jén kinevezett óvodavezető munkáját vezető helyettes és óvodatitkár segíti.

III. ÓVODAI ÜNNEPEK

Helye	Hagyományos ünnepek	Néphagyományokhoz -, nemzetiségi és keresztény kultúrához tartozó ünnepek	Nemzeti ünnep	Települési szintű ünnephez kapcsolódó	Természet és környezetvédelemmel kapcsolatos
Kerecsend	Anyák napja	Mihály napi vásár Márton nap	március 15.	Emlékezés napja Idősek köszöntése Falukarácsony	Föld napja
	Évzáró ünnepség	Adventi várakozás	október 23		Madarak és Fák napja
	Gyermeknap	Farsang			Víz világnapja Állatok világnapja Takarítási világnap Környezetvédelmi világnap
	Mikulás vásár	Húsvét Karácsony Pünkösd	A Nemzeti Összetartozás Napja (jún.4.)		
	Karácsony Pedagógus nap	Roma nap (ápr.8)			

IV. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

- Intézményünkben arra törekszünk, hogy a gyermeket érzelmi biztosságot nyújtó esztétikus óvodai környezetben derűs és szeretetteljes óvodai légkör és megbecsülés övezzé.
- A családdal együttműködve szeretnénk elősegíteni az óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztését, a hátrányok csökkentését, a tehetségek kibontakoztatását az életkori sajátosságok és az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével.
- Családias környezetben a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzuk, amely a gyermek számára a legfejlesztőbb módon hat és a gyermek elemi joga, szükséglete.
- Az óvodai nevelési időn belül feladatunk a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.
- A gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és védelem illeti meg.
- Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek elsősorban a szülőé -, az óvoda a gyermek nevelésében kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél célunk a szociális helyzetből adódó hátrányok mérséklése, csökkentése, egyénre szabott fejlesztés, felzárkóztatás és a tehetségek csíráinak felismerése, kibontakoztatásának segítése a kudarc nélküli iskolakezdéshez.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek számára a szülői igények szerint biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését a multikulturális nevelés keretében
- A napi nevelőmunka során az értékmegőrzésre, érték közvetítésre kiemelt figyelmet fordítunk.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek megismerjék a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét

V. AZ ÓVODA MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ TÖRVÉNYEK, RENDELETEK

- a 2011 évi CXC törvény a Nemzeti köznevelési törvény
- 229/2012 (VIII.28) Kormány rend a Nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012 (XII.17) Kormány rendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- 32/2012 (X.8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiről
- 17/2013(III.1) EMMI rendelet a nemzetiségi óvodai nevelés irányelveiről
- 48/2012 (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai szakmai szolgáltatásokról
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv
- A Közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992 évi XXXIII. törvény
- 277/1997 (XII.22) Kormányrendelet a pedagógus továbbképzésről
- 78/2003 GKM rendelet a játszótéri eszközökkel kapcsolatos balesetvédelmi előírásokról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség biztosításáról
- 137/2018 (VII.25) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának módosításáról
- 1998. évi LXXXIV törvény a családok támogatásáról

VI. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

vezetők	óvodapedagógusok csoportok száma	nevelőmunkát segítők	egyéb alkalmazott (a fenntartó döntése alapján)	óraadó/ külsős munkatárs megbízással
intézményvezető 1 fő, intézményvezető helyettes 1 fő	9 fő (vezető helyettessel és intézményvezetővel együtt) 4 csoport	4 dajka 2 fő pedagógiai asszisztens (1 fő fenntartó által finanszírozott) 1 fő óvodatitkár	1 fő pedagógiai asszisztens	óraadó gyógypedagógus - logopédus,

Dolgozói létszám összesen 16 fő

- intézményvezető 1 fő
- óvodapedagógus 8 fő
- nevelőmunkát segítő (dajka, pedagógiai asszisztens, óvodatitkár): 7 fő

VII. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
2. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte az óvodai nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
4. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
5. A nemzetiséghez tartozó gyermekekkel a dolgozók feladata a nemzetiségi kultúra megismertetése.
6. Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.
7. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az a gyermekek biztonságát szolgálja, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését.
8. A nevelőmunka eszközei tegyék lehetővé a gyermekek játék-, és mozgásigényének kielégítését.
9. A gyermekeket körülvevő környezet színeivel, formáival, és anyagaival harmóniát áraszon.
10. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket a gyermekek számára hozzáférhető módon és biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni.
11. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak.
12. Az intézmény pedagógusaira vonatkozó belső elvárások:
  - napi rendszeres felkészülés a nevelőmunkához
  - IKT eszközök használata
  - „Zöld Óvoda” program megvalósítása,
  - Fejlesztő-felzárkóztató program megvalósítása
  - Roma kultúra megismertetése
  - részvétel a Biztos Kezdet program, és a **Kukucskáló programsorozat** megvalósításában

Berekerdő Óvoda Pedagógiai Programja
3396. Kerecsend, Arany János út 2.
OM: 031363

- Boldog Óvoda program megvalósítása
- Tehetséggondozás

VIII. TÁRGYI FELTÉTELEK

1. Helyiségek

Megnevezés	Kerecsend-Berekerdő Óvoda		
	K	T	H
Csoportszoba	4	4	-
Gyermekágy/fektető tároló helyiség	1	-	1
Tornaszoba, sportszertárral	1	1	-
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	1	1	-
Játszóudvar	1	1	-
Óvodavezetői iroda	1	1	-
Óvodavezető-helyettesi iroda	1	1	-
Óvodatitkári iroda	1	1	-
Nevelőtestületi szoba	1	1	-
Általános szertár, raktár	1	1	-
Többcélú helyiség (szülők fogadása, tárgyalás, ünnepek megtartására alk. helyiség)	1	-	1
Orvosi szoba - nem kötelező			
Gyermeköltöző	4	4	-
Gyermekmosdó, WC	4	4	-
Felnőtt öltöző	1	1	-
Elkülönítő szoba			
Felnőtt étkező	1	1	-
Melegítőkonyha	1	1	-
Tálaló, mosogató	1	1	-
Felnőtt mosdó	1	1	-
Felnőtt WC	1	2	-
Felnőtt zuhanyzó	1	1	-
Mosó, vasaló, szárító helyiség	1	1	-
Ételhulladék tároló	1	1	-
Egyéb raktár	1	1	-
1. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai			
a) csoportszoba			
Óvodai fektető	100	125	-
Gyermekszék	100	120	-
Gyermekasztal	20	22	-
Fényvédő függöny	4	5	-
Szőnyeg	4	5	-
Játéktartó szekrény vagy polc	10	10	-
Fektető tároló	-	-	-
Könyvespolc	4	4	-
Élősarok állvány	4	5	-
Textiltároló és foglalkozási eszköz tároló szekrény	4	5	-

Berekerdő Óvoda Pedagógiai Programja
3396. Kerecsend, Arany János út 2.
OM: 031363

Hőmérő	-	5	-
Edény és evőeszköz tároló szekrény	4	5	-
Szeméttartó	4	5	-
Pedagógusi asztal	-	6	-
Felnőtt szék	-	30	-
b) tornaszoba			
Tornapad	2	2	-
Tornaszőnyeg	1	2	-
Bordásfal	2	12	-
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	1	-
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések (3 gyerek egyidejű foglalkoztatásához)	1	0	1
b) logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba			
A fogyatékoság típusának megfelelő tanulási képességet fejlesztő eszközök	Pedagógiai programban foglaltak szerint		
Tükör	1	1	-
Asztal	1	1	-
Szék	2	2	-
Szőnyeg	1	1	-
Játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1	1	-
c) játszó udvar			
Kerti asztal (csoportonként 1)	4	5	-
Kerti pad (csoportonként 2)	8	10	-
Babaház	4	5	-
Udvari homokozó (csop.1)	4	5	-
Takaróháló (csop.1)	4	4	-
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök (udvari)	4	4	-
d) intézményvezetői iroda			
Íróasztal és szék	1+1	1+1	-
Tárgyalóasztal	1	1	-
Szék	2	3	-
Telefon	1	1	-
Fax	1	-	1
Könyvszekrény	1	1	-
Iratszekrény	1	1	-
Elektronikus adathordozó szekrény	1	1	-
Számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal (laptop)	1	1	-
Számítógépasztal és szék	1-1	1-1	-
e) intézményvezető helyettesi és óvodatitkári iroda			
Asztal	2	2	-
Szék	2	2	-

Berekerdő Óvoda Pedagógiai Programja
3396. Kerecsend, Arany János út 2.
OM: 031363

Iratszekrény	1	2	-
Számítógépasztal és szék	1+1	1+1	-
Telefon	1	1	-
Fax	-	1	-
Számítógép internet hozzáféréssel és perifériákkal	1	1	-
Nyomtató	-	2	-
f) Nevelőtestületi szoba			
Fiókos asztal, ami egyben eszköz előkészítő és munkaasztal is	9	6	3
Szék	9	9	-
Könyvtári dokumentum	500	500	-
Könyvszekrény	2	2	-
Fénymásoló (másik helyiségben)	1	1	-
Tükör	1	-	1
g) többcélú helyiség			
Tárgyalóasztal székekkel	1	-	1
h) Gyermekeöltöző, mosdó			
Öltözőrekesz, ruhatároló fogas	4	5	-
Öltözőpad	4	5	-
Törölközőtartó	4	5	-
Falitükör	4	5	-
Hőmérő	-	5	-
Rekeszes fali polc, fogmosótartó	4	5	-
2. Tisztálkodási és egyéb felszerelések			
Egyéni tisztálkodó szerek (fésű, fogkefe, fogmosó pohár)	Gyerekenként 1db		
Tisztálkodó felszerelések (körömkefe, szappantartó)	mosdókagylónként 1db		
Fésűtartó csoportonként	4	5	-
Törölköző	300	319	
Abrosz	60	40	20
Takaró	100	117	-
Ágynemű huzat, lepedő	300	300	
3. felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök			
Szennyesruha-tároló	1	1	-
Mosott-ruha tároló	1	1	-
Mosógép	1	1	-
Centrifuga/szárítógép	1	1	-
Vasaló	1	1	-
Vasaló állvány	1	1	-
Szárító állvány	1	1	-
Takarító eszközök	1	1	-
Kerti munkaeszközök, szerszámok	1	1	-
Hűtőgép	1	1	-
Porszívó	1	1	-

Berekerdő Óvoda Pedagógiai Programja
3396. Kerecsend, Arany János út 2.
OM: 031363

4. Nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök			
a) játékok, játékeszközök			
Különbféle játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő, konstruáló játékok, szabály játékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei	30	50	-
mozgáskultúrát, mozgás fejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	udvari és csoportszobai játékeszközök biztosítottak		
Ének, zene, énekes játékok eszközei	Biztosított (folyamatos pótlás szükséges)		
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	30	15	15
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	30	50	-
ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök	Biztosított (folyamatos pótlás szükséges)		
természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	Hiányos		
munka jellegű tevékenység eszközei	30	10	20
b) nevelőmunkát segítő egyéb eszközök			
projektor	1	1	-
számítógép a pedagógusok részére (laptop), tablet a gyermekeknek (csoportonként 2 db – Kerecsend)	0 0	6 6	0
televízió	1	0	1
Magnetofon	2	5	-
diavetítő	1	1	-
vetítő vászon	1	1	-
hangszer pedagógusoknak garnitúra	1	1	
hangszer gyerekeknek	30	30	
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	30	30	-
5. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének további speciális eszközei			
Tükör	1	1	-
Logopédiai alapkészlet	1	1	-
6. Egészség és munkavédelmi eszközök			
Elsősegély láda	1	1	-
gyógyszertár zárható	1	1	
munkaruha, védőruha, biztosított			
Tűzoltó készülék	Szabályok szerint biztosított		

IX. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

1. Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvoda a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését.

Az együttműködés formái változatosak:

- személyes, napi kapcsolattartás
- szülői értekezlet
- családlátogatás
- fogadóóra
- közös programok, ünnepek, rendezvények,
- klubfoglalkozások (Biztos Kezdet program)
- kézműves délelőtt
- nyílt napok – **Kukucskáló programsorozat**

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során a családi neveléshez illesztett megoldásokat javasol.

Járványügyi készenlét idején a kapcsolattartás formáit az aktuális NNK. útmutatásai, az intézmény helyi Intézkedési terve, valamint Szervezeti és Működési Szabályzatban megfogalmazott eljárásrend az irányadó.

2. Az óvoda kapcsolatai más intézményekkel

Magyary Károly Általános iskolával az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében szoros kapcsolatot tart.

A kapcsolattartás lehetséges formái:

- kölcsönös óra-és csoportlátogatások
- közös nevelőtestületi megbeszélések, szakmai napok, ünnepek, programok
- a leendő elsős tanítónők meghívása a leendő első osztályos gyermekek megismerése céljából- nyílt napok, ünnepek, programok
- az iskolába készülő gyermekek (esetleg szülőikkel együtt) ellátogatnak az iskolába
- a volt nagycsoportosokat meglátogatják az óvodapedagógusok – a gyermekek fejlődésének után követése
- közös szülői értekezlet szervezése beiskolázás előtt
- közös programok a volt nagycsoportosoknak és a leendő első osztályosoknak
- az első osztályosok után követése, a mérés-értékelés tapasztalatainak beépítése a nevelőmunkába
- online kapcsolattartás formái különböző alkalmazások használatával

- **Mazsola és Tádé családi bölcsődével** - helyben történő óvodáztatás, az integrált nevelés érdekében- a leendő óvodás gyermekek szüleinek megnyerése és a gyermekek zökkenőmentes befogadása érdekében az óvoda kezdeményezi a kapcsolatfelvételt, amelynek lehetséges formái:

- óvodahívogató rendezvény szervezése- **Kukucskáló programsorozat**
- szórólap eljuttatása a szülők számára
- játszóház és különböző programok szervezése a szülőknek és a gyermekeknek
- gyermekvédelmi és gyámügyi szervezetekkel

- **Biztos Kezdet Gyermekházal:**

- közös programok
- szakmai együttműködés a beóvodáztatás során

- szülők tájékoztatása
- szolgáltatások igénybevétele

- Együttműködés Család-, és Gyermekvédelmi, Gyámügyi szervezetekkel:

- együttműködés a szociális segítővel az intézményben (feladatait együttműködési megállapodás rögzíti)
- egészségügyi intézményekkel, szervezetekkel
- a védőnővel a gyermekek rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatának elvégzés érdekében az egyeztetett egészségügyi terv szerint tart kapcsolatot, valamint együttműködik a gyermekek védelmével kapcsolatos feladatok ellátása során.
- a fogorvosi évenkénti szűrővizsgálat megszervezése a szülők bevonásával
- folyamatos együttműködés a háziorvossal/ gyermekorvossal a gyermekek egészségvédelme érdekében (belgyógyászati szűrővizsgálatok, hiányzások igazolása, valamint fertőző megbetegedések jelentése, kölcsönös tájékoztatás, egészségvédelem-betegségmegelőzés, gyermekvédelem)

- Kerecsendi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

A roma nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai neveléséhez együttműködési megállapodás szerint a következő területeken:

- nemzetiségi programhoz javaslattevés, véleménynyilvánítás, a program elfogadása
- ünnepek, rendezvények, kulturális és sport programokban való közös együttműködés
- a nemzetiséghez tartozó gyermekek tehetséggondozása
- az óvodában a nemzetiségi kultúra megismertetésének támogatása, segítségnyújtás

- Helyi társadalmi és civil szervezetekkel- Lokálpatrióta egyesület, Csak egy lépés egyesület, Faluvédő egyesület, **Felzárkózó Települések Program**

- együttműködés települési ünnepek, rendezvények szervezésében
- együttműködés helyi projektek, pályázatok megvalósításában
- részvétel, meghívás egymás rendezvényeire
- önkéntes munka, támogatás felajánlása

- Oktatási Hivatal – Egri POK– szakmai támogatás, ellenőrzés, minősítés, Bázisintézményi feladatok koordinálása.

Az óvodapedagógusok nevelőmunkájához, szakmai fejlődésük segítéséhez a szaktanácsadók és szakértők nyújtanak segítséget.

A szaktanácsadó feladata:

- a pedagógiai program elkészítésének és alkalmazásának segítése
- a pedagógiai tevékenység elemzésének, értékelésének segítése
- fejlesztőcélú támogatása a pedagógusok munkájának
- az intézményvezető munkájának segítése
- továbbképzések, szakmai fórumok szervezése

A szakértők feladata:

- pedagógusok munkájának ellenőrzése, minősítése
- intézményellenőrzés
- intézményvezető ellenőrzése, minősítése

- Nevelési Tanácsadóval, Szakértői Bizottsággal, Logopédiai Intézettel

- kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlettségi szintjéről szakvélemény kérése

- tartós gyógykezelés alatt álló gyermek óvodáztatás alóli felmentése- szakmai együttműködés a szakszolgálat munkatársaival
- együttműködés kiemelt figyelmet érdemlő gyermek integrált nevelésében
- javaslat, szakvélemény tanköteles korba lépő gyermek beiskolázásához,
- tanácsadás kérése
- speciális képzettségű szakember, utazó gyógypedagógus biztosítása
- utazó gyógypedagógus-logopédussal történő együttműködés
- mesterpedagógus program keretében alapozó terápia biztosítása a fejlesztő-felzárkóztató munkához

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményeivel, a külföldi magyar óvodákkal

- kapcsolatépítés
- lehetőség szerint szakmai kapcsolattartás (on-line és pályázati támogatással szakmai tapasztalatcsere látogatás formájában)

X. TEVÉKENYSÉGGÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM / TOP /

1. A Tevékenységközpontú óvodai nevelés célja, feladatai

Nevelési cél:

- a 3-7 éves gyermek társadalmi gyakorlatra történő általános felkészítése
- a teljes gyermeki személyiség fejlesztése tevékenységek által, tevékenységeken keresztül
- az életre való felkészítés tevékenységek által, tevékenységeken keresztül / érzelmi nevelés és szocializáció – erkölcsi és közösségi nevelés/
- a családdal történő együttnevelés
- érték közvetítés (család, egészség, erkölcsi értékek, kulturális értékek)

A nevelési célt a gyermek testi-, és lelki szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek adottságaiból kiindulva valósítjuk meg.

A pedagógiai célok és feladatok centrumában a tudatosan fejlesztett együttműködési és érintkezési képességek állnak: a kommunikációra és kooperációra való képesség tétel

Tevékenységek szervezése

- minél változatosabb, egy időben többfajta párhuzamosan végezhető tevékenységek szervezése
- élmények nyújtásával minél komplexebb és sokrétűbb tevékenységformák kialakítása
- a gyermekek meglévő tapasztalataira való támaszkodás, élmények feldolgozása

Képességfejlesztés

- bázisa: a tevékenység
- kommunikációs-, és kooperációs képességek fejlesztése tevékenységsszervezéssel

- folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára a képességek kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlását
- folyamatos megfigyelés útján törekszünk a képességek fejlesztésére
- a kiemelt figyelmet érdemlő, a hátrányokkal küzdő (hátrányos HH és halmozottan hátrányos helyzetű HHH) és tehetséges gyermekeket egyénre szabottan fejlesztjük
- a családokat rendszeresen tájékoztatjuk a gyermek képességeinek fejlődéséről, az otthoni neveléshez tanácsokat adva a szülőket is bevonjuk a nevelő-fejlesztő munkába
- a fejlesztés 4 éves kortól a DIFER mérés eredményeire alapozottan történik
- társas érintkezés, a verbális-, és nem verbális kommunikáció formáinak kialakítása

2. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógusok feladatai, a komplex fejlesztés tartalma

A beszoktatás- befogadás

- A gyermek beszoktatása nagyon sok türelmet, gyengédséget, időt igényel, ezért nem fogadjuk egyszerre új óvodásainkat. Egy héten 2-3 új gyermeket tudunk fogadni, akikre fokozott figyelmet fordítunk a többi gyermek igényeinek kielégítése mellett.
- A beszoktatás fokozatos és folyamatos – először csak 1-2 órát tölt a gyermek az óvodában, eleinte a szülővel, majd nélküle.
- A beszoktatás időpontját, folyamatát az óvodapedagógusok határozzák meg a szülővel egyetértésben.
- A beszoktatás alatt nem kívánjuk meg az új gyermektől, hogy bekapcsolódjon a tevékenységekbe. A beszoktatás alatt az önkéntességre és az utánzási hajlamra építve előbb-utóbb minden gyermek bekapcsolódik majd a csoportban szervezett tevékenységekbe.
- A beszoktatás során a gyermekben kialakul majd a bizalom és a biztonságérzet, az érzelmi kötődés az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő dajka, pedagógiai asszisztens személye iránt.
- A szülő bizalmának elnyerése az óvoda és a család együttműködésének alapja, amelyre kiemelt figyelmet kell fordítani a beszoktatás folyamán.
- A csoportba járó gyermekeket is fel kell készíteni az új gyermekek fogadására, hogy minden tekintetben biztosítva legyen a szeretetteljes légkör, a jó hangulat az ismerkedés időszakában.
- A gyermek tervszerű, tudatos fejlesztése azután kezdődik, ha a gyermek beilleszkedett a csoportba, jól érzi magát, megismerkedett a felnőttekkel és a gyermekekkel, biztonságosan mozog az őt körül vevő környezetben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a beszoktatás folyamán a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése
- megfelelő gondozottság biztosítása
- szeretetteljes óvodai légkör biztosítása
- együttműködés a szülővel- Empátia

HETIREND, NAPIREND

Az óvodapedagógusok módszertani szabadságának tiszteletben tartása mellett az alábbi napi-, és heti rend kialakítása javasolt:

tevékenység	időkeret
játék és egyéb szabadon választott tevékenység, játék a szabadban	5 óra
étkezés, pihenés	3 óra
öltözködés, tisztálkodási tevékenység	1,5 óra
komplex foglalkozások	5-35 perc
nevelési időkeret összesen	napi 10 óra (nyitva tartás)
logopédiai ellátás, SNI/ BTMN gyermek fejlesztése szakemberrel	a nyitvatartási időn belül, a gyermeket a csoportból kiemelve (BTMN gyermek csoportban az óvodapedagógustól is megkaphatja differenciáltan a fejlesztést) helyben valósul meg

Térítés nélkül, nevelési időn belül biztosítjuk azokat- esetenként a fenntartó által finanszírozott - fejlesztő-felzárkóztató / tehetséggondozó, és romaintegrációs programokat, amelyek segítik óvodai neveléssel kapcsolatos célkitűzéseink megvalósítását:

- logopédiai terápia, fejlesztés
- alapozó terápia (mesterpedagógus program keretében)
- Biztos Kezdet klub foglalkozásain való részvétel
- **Tehetséggondozó műhelyek- nagycsoportos gyermekek számára**

A szülők kérésére szervezett egyéb foglalkozásokra (pl. hittan oktatás) nyitvatartási időn túl kerül sor, amelyet az éves munkaterv tartalmaz.

KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK javasolt heti rendje:

nap	tevékenységek / műveltségterület		
Hétfő	mozgás (testnevelés foglalkozás)	verselés- mesélés	„beszélgető kör” anyanyelvi nevelés
Kedd	mozgás/ mindennapos testnevelés	verselés- mesélés	Külső világ tevékeny megismerése (matematikai tapasztalatszerzés)
Szerda	mozgás/mindennapos testnevelés	verselés- mesélés	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
Csütörtök	mozgás/mindennapos testnevelés	verselés- mesélés	Külső világ tevékeny megismerése (természeti-, és társadalmi környezet megismerése)
Péntek	mozgás/mindennapos testnevelés	verselés- mesélés	Rajz, festés, mintázás, építés, képalakítás

A komplex fogalalkozások helyei és időkeretei a gyermekek képességeinek és igényeinek megfelelően megváltoztathatóak. A heti rendet az óvodapedagógusok a gyermekek egyéni-, és életkori sajátosságainak figyelembevételével, rugalmasan tervezik.

Játék és tanulási tevékenység

A játék a kisgyermek alapvető szüksége, legfejlesztőbb tevékenysége, elemi pszichikus szüksége, amely az óvodai mindennapokat átszövő legfontosabb tevékenység.

- komplex tevékenységforrás, amely kitűnő talaja a fejlesztésnek
- a környezetről a legfontosabb ismereteket a játékon keresztül közvetítjük
- lehet spontán és az óvodapedagógus által irányított
- a kisgyermek első valódi játszótársa a családban és az óvodában is a felnőtt (szülő, óvodapedagógus)

Feladatunk a játék területén:

- a gyermekek számára nyugodt légkör, elegendő hely, idő és a gyermeki fantázia kibontakozását segítő játékeszköz biztosítása
- sokrétű, változatos témájú játék kialakítása ötletekkel, helyzetek teremtésével
- a gyermek élményeire, érdeklődésére való támaszkodás, közös élményszerzési lehetőségek biztosítása, bekapcsolódás a játékba, együttjátás a gyermekkel, utánozható minta nyújtása
- támogató, ösztönző magatartás az óvodapedagógus részéről

„Jót és jól játszani, ez a gyermek dolga az óvodában.”

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban.

Az óvodai tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlesztését támogatja – nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész nap folyamán jelen van.

Feladatunk a tanulás területén:

- egyszerre, egy időben csak keveset, de minőségében és használhatóságában mégis több ismeretet nyújtunk
- a gyerekek örömmel, önként vegyenek részt a tanulásban – belső motiváltság kialakítása a tanulás iránt
- a tanulás módszere: több érzékszervet igénybevevő tapasztalás és sokoldalú cselekedtetés
- komplexitás, differenciálás érvényesítése
- képességfejlesztés
- a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének kielégítése
- olyan szituációk teremtése, ahol megismerheti a felfedezés, a kutatás örömét, megtapasztalhatja saját teljesítőképességét
- személyre szabott pozitív értékelés
- érték közvetítés
- a tágabb-, és szűkebb környezet megismerésével a hazai táj és a szülőföld szeretetére nevelés
- a környezet védelmére és a természet szeretetére nevelés

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzásos minta-és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás, szokások kialakítása
- spontán játékos tapasztalatszerzés

- játékos, cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás

3. Egészséges életmódra nevelés- egészségnevelési elvek

A gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatok az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége.

A gyermekek szükségleteik kielégítésére fokozatosan képessé válnak. Óvodáskor végére megtanulják az önálló öltözködést, étkezést, testápolási teendők elvégzését, amely a rendszeres gyakorlás következtében – a családi nevelés támogatása mellett – kialakult szokásrendszerre alakul.

Az óvodapedagógus mellett a nevelőmunkát segítő dajkák/pedagógiai asszisztensek is segítenek a gondozási tevékenységgel a szokásrendszer kialakításában.

Feladataink:

- egészséges – zsúfoltságtól mentes – környezeti feltételek, valamint az egészségneveléshez szükséges felszerelések, eszközök biztosítása
- betegségek, fertőzések terjedésének megakadályozása és korrekciója
- rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatok megszervezése a szülők bevonásával
- testápolással, fogmosással kapcsolatos higiénias szokások elsajátítása
- öltözködési szokások elsajátítása, gyakorlása - önálló öltözködés
- kulturált étkezési szokások gyakorlása, elsajátítása, amelyhez a csoportban dolgozó felnőttek adnak utánozható mintát a gyermekekkel történő együttétkezés során
- egészséges táplálék megismertetése, egészséges táplálkozás megszerettetése a gyermekekkel, amelyhez a csoportban dolgozó felnőttek nyújtanak mintát
- helyes napirend
- megfelelő mennyiségű, mozgás és pihenés biztosítása
- a szabad levegőn való tartózkodás optimális idejének biztosítása a napirenden belül
- a rendszeres mozgás megszerettetése
- a család bevonása az egészségnevelési feladatok megvalósításába
- egészségét szervezése
- egészségnevelési programok szervezése, egészségnevelési felvilágosítómunka a családi nevelés segítésére
- együttműködés a védőnővel, orvossal, egészségügyi ellátó szervezetekkel
- az egészséges étkezés szokásai közül különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése (**Óvodatej program**)
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A helyes életritmus – a napirend

A napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenység visszahatnak az életfolyamatokra, az egészséges testi szellemi fejlődés alapfeltétele, a gondozás központi kérdése.

A gyermek óvodában eltöltött idejét a szükségleteknek megfelelően kell megszervezni, bevonva lehetőség szerint a családot is.

A gyermekek az óvodában a napi háromszori étkezéssel a tápanyagszükséglet 65-70%-át kapják meg a növekedéssel járó testépítéshez.

Az étkezések azonos időpontban történnek, az étkezések között 2-2,5 óra eltérésnek kell lennie.

A gyermekek óvodába kerülés után önkiszolgáló munka keretében tanulják meg a saját személyükkel kapcsolatos étkezési szokásokat.

4-5 éves kortól kezdve naposi munka keretében gyakorolják a terítést és az étkezéssel kapcsolatos munkák elvégzését, mint közösségért végzett tevékenységet.

A kulturált étkezés szabályait fokozatosan sajátítják el a gyermekek. Az óvodapedagógusok, a dajka / pedagógiai asszisztens, mint modell/minta a gyermekek számára, hiszen együtt étkeznek velük.

A folyadék a csoportszobában és az udvaron is a gyermek rendelkezésére áll a nap folyamán mindig.

A gyermekek étvágyában, ízlésében, táplálkozásában nagy egyéni különbségek vannak, amelyet tiszteletben tartunk mindaddig, ameddig a gyermek egészségét nem fenyegeti.

Az óvoda a szülő kérelmére – elsősorban egészségügyi indokok alapján – eltérő étkezési igényt is ki tud elégíteni a szülővel/ élelmezésvezetővel/ szükség esetén speciális szakember (pl. dietetikus) bevonásával

Az óvoda az egészséges táplálkozás érdekében együttműködik az étkezést biztosító vállalkozással/szervezettel.

Testápolás

A testápolás, mint testi szükséglet, a tisztaság iránti igény kielégítését szolgálja. A testápolási műveletekre a különböző tevékenységek előtt, illetve után kerül sor. A testápolási teendők megfelelő sorrendben való végzésére való odafigyelés a dajka/pedagógiai asszisztens egyik kiemelt feladata / WC használat, kézmosás, kéztörlés, fogmosás, fésülködés/.

A gyermeket az óvodában megtanítjuk a helyes orrfűvásra, a zsebkeendő használatára.

A gyermeket szükségletei kielégítésére orientáljuk, a család és az óvoda gondozási szokásainak összehangolására törekszünk.

A szükségletek az óvodai tartózkodás ideje alatt kielégítést nyernek, de igényné csak a családi nevelés támogatása mellett válhat.

Öltözködés

Az öltözködéssel védekezünk az időjárás változásai ellen. Fejlesztjük a gyermek ízlését és önállóságát is egyben.

Az öltözködési szokások kialakításához a család támogatása elengedhetetlen.

Megfelelő ruházatban a gyermek nem fázik, nem izzad meg, szabadon mozoghat, a ruha nem gátolja a vérkeringést.

A megfelelő cipő segíti a mozgást, gátolja a lúdtalp és a későbbi mozgásszervi betegségek kialakulását.

Az óvodában megtanítjuk a gyermeket a cipő felvételére, bekötésére.

Az óvodában a megfelelő ruházat biztosítása a szülő feladata.

Mozgás-edzés

A mindennapos testnevelésen kívül a testi nevelést szolgálják a séták, kirándulások, kisebb túrák és az udvaron végzett mozgásos játékok.

Ha az időjárás nem teszi lehetővé a szabad levegőn való mozgást, akkor a tornaszobában, vagy a csoportszobában játékos mozgástevékenység szervezésével elégítjük ki a gyermek életkori sajátosságaiból adódó fokozott mozgásigényét.

Só-terápia

A gyermekek az óvodai nevelés időszakában heti két alkalommal vesznek igénybe a só-szobát, ahol kisebb csoportokban szabadidős tevékenység keretében élményszerű tevékenységeket szervez számukra az

óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, fejlesztő pedagógus/gyógy pedagógus. A só-terápia kedvezően befolyásolja a gyermekek egészségét, az immunrendszerre hatva a betegségmegelőzést, a megfázással járó tünetek enyhülését.

Pihenés-alvás

A 3-4 éves gyermek napi alvási igénye 13-14 óra, míg az 5-6-7 éveseké 9-12 órára csökken.

Az alvási igény egy részének kielégítését az óvodának kell biztosítani.

A nyugodt pihenéshez megfelelő fektetőre, nyugalomra, kellemes közérzetre van szükség.

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek alvási igénye egyénileg is eltér, de a többségi gyermekek nyugalma érdekében nem tudunk kivételt tenni – az alvást nem erőltetjük, de mindenkinek hosszabb-rövidebb ideig pihennie kell.

Alvás közben a szülők biztosítják a gyermeknek a pizsamát, a dajka nénik pedig a csoportszoba megfelelő elsötétítését és a levegőcseréjét.

Egészséges, biztonságos környezet megteremtése, higiéniai szabályok kialakítása

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. Az óvoda a lehetőségek figyelembe vételével gondoskodik a megfelelő tárgyi környezetről. A több funkciót betöltő csoportszoba alkalmassá tesz a játékokra, a tevékenységek végzésére, étkezésre, alvásra és pihenésre. A gyermekek öntevékenységet erősítik a nyitott polcok, melyek a rendszeretethez is segítséget nyújtanak, ezért törekszünk olyan játékpole-rendszer kialakítására, amely ezt elősegíti. A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli a pedagógus, többek között kezdeményezi a hiányok pótlását, ellenőrzi az eszközök megfelelő állapotát.

Lelki egészség fejlesztése

A pszicho higiénés nevelése az egészséges életmódra nevelés másik fontos alappillére. Elfogadó, türelmes, nyugodt, otthonos, biztonságos légkör kialakítása, a gyermekek biztonságérzetének megteremtése. Olyan tevékenységek biztosítása, mely gazdagítja a gyermekek érzelmi életét, fejleszti érzelmi intelligenciáját, és a már meglévő félelmük, szorongásuk feloldására törekszik

Káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. A dohányzással kapcsolatos vélemény, értékrend formálás már óvodáskorban időszerű, hiszen az alapvető viselkedésminták már kisgyermekkorban bevésszük a dohányzással kapcsolatosan is. Az egészséges életmód alakulásának nélkülözhetetlen feltétele, hogy a gyermek ismerje azokat a káros hatásokat, melyeket később figyelembe tud venni a dohányzásra ösztönző befolyásokkal szemben. A megelőzés egyik leghatékonyabb formája, hogy a gyermekek olyan információ birtokába jussanak, amelyek alapján a dohányzást helytelenítő attitűd alakulhat ki.

NNK. Dohányzás megelőzési programcsomag használata

4. Társas és közösségi tevékenység

A gyermek tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni – kommunikáció és kooperáció.

Tudatosan törekszünk a közösségben zajló folyamatok, társas kapcsolatok és a közös tevékenység kibontakoztatására az egyén fejlesztése mellett – érzelmi-, erkölcsi-, és közösségi nevelés.

A tevékenységek a gyermek egyéni örömein túl a közös élményt is erősítik – társas kapcsolatok, közös munka, komplex foglalkozások – tevékenykedtetés.

Feladatunk társas és közösségi tevékenység területén:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások, érzelmi biztonság érje

- az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd és érzelmi töltés jellemezze
- egyszerre segítsük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának kialakítását és engedjünk teret a szabad önkifejező törekvéseinek
- neveljük a gyermeket annak elfogadására, hogy az emberek különböznek egymástól
- biztonságos, nyugodt, zsúfoltságtól és félelemtől mentes óvodai mindennapok biztosítása
- nyitott, szeretetteljes családi légkörben a gyermekek önállóságának, tenni akarásának, döntési képességeinek a kibontakoztatása
- a felnőttekkel és társakkal kapcsolatos viselkedési szokások, illemszabályok gyakoroltatása természetes szituációkban
- a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátás, az együtt dolgozás képességének kialakítása
- arra neveljük a gyermekeket, hogy megértést, toleranciát tanúsítsanak egymás iránt és fogadják el egymást
- értékorientált közösségi nevelés
- állandó erkölcsi értékrend, szokás-, és szabályrendszer kialakítása a csoportban a konfliktusok megelőzéséhez, kezeléséhez
- önértékelés, társak értékelése életkori sajátosságokhoz mért pedagógiai eszközökkel (pl. beszélgető körök szervezésével)
- mérési eredményekre (szociometria) alapozott fejlesztés
- a családi, és az óvodai nevelés közötti értékrend különbözőségéből adódó hátrányok kompenzálása
- saját és mások elismerésére nevelés
- az óvodai alkalmazottak kommunikációja, viselkedése a gyermek számára modell értékű legyen
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az érzelmi, és erkölcsi nevelés feladatai:

- a szeretet, valamint a szülőföldhöz, a hazához és a családhoz való kötődés képességének fejlesztése
- a mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése
- a nemzeti identitástudat érzésének fejlesztése
- keresztény kulturális értékek megismerése
- az élménybefogadás képességének fejlesztése,
- az érzelmek kifejező képességének fejlesztése,
- az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
- szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére

5. Munka jellegű tevékenységek

Az életre nevelésben nélkülözhetetlen a gyermek számára a játékos jellegű, rendszeres, folyamatos és hasznos munka.

Célja:

- életre nevelés, társadalmi gyakorlat megismerése
- személyiségfejlesztés

- feladattudat, kötelességérzet fejlesztése
- önállóságra nevelés
- érték közvetítés

A gyermek minden olyan munkát elvégezhet, amelyhez kedve van és testi épsége veszélyeztetése nélkül képes azt megvalósítani.

- naposság
- önkiszolgálás
- saját személyével kapcsolatos munkák
- kerti munka
- kisállattartás
- növénygondozás
- a környezet rendben tartása
- gyűjtőmunka

Feladatunk a munka jellegű tevékenységek területén:

- olyan munkajellegű tevékenység biztosítása, amelyet a gyermek örömmel és önállóan végez
- rendszeresség és folyamatosság biztosítása
- az óvodapedagógus tudatos pedagógiai szervezőmunkája
- a valódi értékteremtő munka megismertetése a gyermekkel, amely a materiális értékeken kívül erkölcsi, szellemi, esztétikai értékeket is képvisel
- konkrét, reális, az óvodapedagógus által megfogalmazva a gyermek saját magához viszonyított fejlesztő értékelése
- a család bevonása programok, projektnapok szervezésével

6. Szabadidős tevékenység

Célja:

- a lehetőségek közötti szabad választás megtanulása
- a szabadidővel való gazdálkodás, az idő beosztásának megtanulása
- egyénre szabott fejlesztés, felzárkóztatás, tehetséggondozás, nemzetiségi nevelés programjának megvalósítása

Szabadidős tevékenységnek minősül:

- a napirenden belül mindenfajta, a gyermek által önként választott játék, munka, tanulási-, mozgásos és művészeti (rajzolás, festés, mintázás, kézi munka) tevékenység
- az udvaron és a szabad levegőn tervezett, és szervezett tevékenységek
- a heti rendbe beépített ünnepek, különböző kulturális-, egészségmegőrző-, fejlesztő és tehetséggondozó programok (pl. óvodai ünnepek, bábszínház, kirándulás, só-terápia, **tehetség műhelyek**)

A szabadidős tevékenységek szervezésében az óvodapedagógus irányítása mellett aktív szerepet vállalnak a pedagógiai asszisztensek.

Lehetőséget teremtünk a gyermek számára, hogy más gyermekcsoportba is átmehessenek, más gyermekekkel is játszasson a csoporttársain kívül – különösen a beszoktatási időszakban és a szabadidős tevékenység ideje alatt.

7. Komplex foglalkozások

Lényege:

- komplex rendszereket, folyamatokat értelmezünk az óvodás gyermek szintjén
- a foglalkozásokat a probléma centrikusság, és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi
- a foglalkozásokon tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket
- játékba integráltan, többnyire kötetlen formában, kisebb csoportokban a gyermek érdeklődésére alapozva, a tevékenységbe történő bevonásával valósul meg

Anyanyelv

Az anyanyelvi nevelés komplex folyamat, amely a nevelési folyamat egészében integráltan van jelen.

Feladataink az anyanyelvi nevelés területén:

- a gyermek beszédét alapvetően meghatározó otthoni környezet megismerése
- biztosítjuk a gyermekek számára, hogy bátran megnyilatkozzanak és másokat is meghallgassanak
- bővítjük a gyermek szókincsét és nyelvi kifejezőkészségét
- helyben, óvodai nevelési időn belül biztosítjuk a beszédhibák javítását logopédussal
- a gyermeket a kérdések feltevésére inspiráljuk
- a gyermeknek a kérdéseire mindig meg kell kapnia a választ
- a gyermekkel foglalkozó felnőttek tiszta, szép beszéde, stílusa mindenkor követhető minta kell legyen a gyermek számára

Verselés-mesélés

- játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek a gyermek számára érzelmi biztonságot nyújtanak
- a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok jó alapot adnak a mindennapos mondókázásra, verselésre
- a mese a gyermek érzelmi értelmi és erkölcsi fejlesztésének egyik legfőbb eszköze: különösen alkalmas a gyermek szemléletmódjának, világvéleményének kialakítására, szorongások és gátlások feloldására, segíti a belső képalkotást
- a gyermek saját vers-, és mesealkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja
- a mindennapos mondókázás, verselés, mesélés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme
- a mese-vers gyakori ismétlése elősegíti a gyermek önálló mesemondást bábozás és dramatizálás formájában

Az óvodapedagógus feladata:

- az irodalmi élmény nyújtásához megfelelő hangulat kialakítása, a mese élő bemutatása anyagkiválasztás az értékes népi,(népmesék,népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok), és a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeiből, meséiből, a klasszikus és a kortárs művekből a gyermek életkori sajátosságaihoz mérten
- hagyományos és IKT eszközök használata
- minden napi mesélés megvalósítása
- a bábozás és dramatizálás eszközeivel tárja fel a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- része az óvodai mindennapoknak
- lehet spontán és alkalmi, vagy az óvodapedagógus által kezdeményezett és kötelező foglalkozás is
- anyagát egyrészt a magyar népdalok, mondókák, népi gyermekdalok alkotják Kodály Zoltán útmutatása alapján Forrai Katalin által kidolgozva, másrészt az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások
- felkelti zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát és örömet jelent
- a magyar népi hagyományok megismerését és továbbélését segítik
- hozzájárul a zenei anyanyelv kialakulásához
- a zenei képességek fejlesztésével zenei kreativitás alakítása

Az óvodapedagógus feladata:

- a mindennapos éneklés-zenélés
- az igényes anyagválasztás
- magyar népi hagyományok megismertetése a gyermekekkel
- a kulturális örökség értékeinek megismerésével hazaszeretetre nevelés
- a gyermek számára mintaszerű előadásmód
- hagyományos és IKT eszközök használata

Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás:

- a személyiségfejlesztés fontos eszköze, mindennapos tevékenység az óvodában
- fejleszti az esztétikai érzéket
- a gyermek belső képalkotását, fantáziavilágát gazdagítja
- fejleszti a képi-plasztikai kifejezőképességet
- fejleszti a térforma és szín képzetek gazdagodását
- képi gondolkodásuk fejlődését
- a komponáló-térbeli tájékozódó és rendező képességet

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermekek megismertetése az eszközök használatával
- a különböző anyagok, technikai elemek és eljárások megismertetése
- a tevékenységekhez tér, és eszközök biztosítása
- a gyermekek műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel való megismertetése az információs technológia lehetőségeinek kihasználásával
- hagyományos és IKT eszközök használata a felkészüléshez és a foglalkozáshoz
- a gyermekmunkák gyűjtése, gyermekrajzok elemzése a fejlődés nyomon követéséhez
- törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására
- műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés

Mozgás

- a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztésének eszköze
- fejleszti a téri orientációt, a finommotoros mozgáskészséget, és a mozgáskoordinációt
- a kondicionáló képességek közül fejleszti az álló és teherbíró képességet, amelyek kedvezően befolyásolják az egészséges fejlődést
- hozzájárul a helyes testtartás kialakításához, a szükséges izomegyensúly megteremtéséhez

- a pozitív énkép, az önkontroll, érzelemszabályozás, a szabálykövető társas viselkedés, a kommunikációs és kooperációs készségek, a problémamegoldó gondolkodás a teljes gyermeki személyiséget fejleszti
- a rendszeres mozgás hozzájárul az egészséges életmód szokásainak kialakításához

Az óvodapedagógus feladatai:

- mozgásos tevékenység szervezése: testnevelés foglalkozás, szabadidős és játéktevékenység során, gyermektánc (néptánc) séta, kirándulás, túrázás
- rendszeres, mindennapos testnevelés a napirend részeként
- a gyermekek életkorból adódó mozgásigényének kielégítése mozgásos játékokkal lehetőség szerint a szabad levegőn tartózkodás ideje alatt
- vegye figyelembe a gyermekek egyéni szükségleteit és eltérő képességeit
- a gyermek egyéni képességeinek, terhelhetőségének, fizikai állapotának figyelembevétele
- hagyományos és IKT eszközök használata
- alkalmanként a zene és a mozgás terápiás céllal történő használata

Az óvodapedagógusok a mozgás tematikáját Bucsy Gellértné Dr. A testnevelés tervezése - „Testnevelés- mindennapos testnevelés”- program azonos életkorú és vegyes összetételű óvodai gyermekcsoportoknak. (Novum Könyvklub)

A külső világ tevékeny megismerése

1. környezetismereti tapasztalatok szerzése

Tapasztalatok szerzése a szűkebb és a tágabb természeti, emberi és tárgyi környezetről

- a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony kialakítása természethez és az emberi alkotásokhoz
- életkorhoz mért tájékozódás képességének kialakítása
- kíváncsiság, kísérletezés, felfedezés örömeinek megérettetése
- infokommunikációs eszközök használatával a megismerés, az önálló tanulás képességének megalapozása
- az emberi, a természeti és a tárgyi értékek védelmére nevelés
- a szülőföld, a hazai táj, a helyi hagyományok, népszokások szeretetére és védelmére nevelés a közösséghez tartozás élményének megérettetése, nemzeti identitástudat fejlesztése
- a családtagok, a családi szokások, az idősek tiszteletére nevelés, családi közösség, mint érték megismertetése
- az állat és növényvilág, az őket körülvevő környezet és természet védelmére nevelés
- környezettudatos magatartásformálás megalapozása
- egészség és betegség összefüggéseinek megértése
- a táplálkozás és a mozgás szerepének megismerése az egészség megőrzésében
témái lehetnek: évszakok, napszakok, emberek, állatok, növények, közlekedés, környezetvédelem, az ember által alkotott tárgyi környezet, kerti munka, növény-és állatgondozás, testünk-testápolás, viselkedés-, és illemszabályok, személyi adatok-bemutatkozás, valamint olyan témák, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését

Az óvodapedagógus feladatai:

- tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet megismerését sokoldalú tapasztalatszerzéssel, játékos jellegű tevékenységek szervezésével
- biztosítson elegendő időt, helyet, eszközöket a szervezett és a spontán tapasztalatszerzésre
- a tervezett témák feldolgozására természetes környezetben, lehetőség szerint a szabadban kerüljön sor
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését
- a fenntartható fejlődés érdekében tegye lehetővé a környezettudatos magatartásformák megismerését és gyakorlását
- közös programok szervezésével vonja be a családot is a környezetvédelmi nevelésbe
- az információs technológia lehetőségeinek kihasználása, megismertetése a gyermekekkel
- IKT eszközök használata

A külső világ tevékeny megismerése

2. Matematikai tapasztalatok szerzése

A matematikai nevelés önállóan, de komplex formában valósul meg a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve.

A matematikai tanulás formái:

1. utánzásos-minta-, és- modellkövető
2. spontán, játékos tapasztalatszerzés, amely az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épül

Az óvodapedagógus feladatai:

1. matematikai tapasztalatok szerzéséhez tevékenységek szervezése
2. spontán adódó helyzetek kihasználása
3. gyakori problémafelvetés és feladatmegoldás
4. gyermeki kérdésekre válaszok, magyarázat adása
5. foglalkozások kezdeményezése
6. a gyermekek eltérő fejlettségi szintjének figyelembevétele
7. a gyermek önmagához mért pozitív értékelése, egyénre szabott fejlesztése
8. IKT eszközök használata a hagyományos foglalkozási eszközök mellett
9. projekttervezés megvalósítása
10. komplexitás elvének érvényesülése

A matematikai nevelésben két életkori szintet jelölünk meg:

1. szint – bevezetés a matematikába / 3-4-5 évesek/

Feladat:

- matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatása
- matematikai beállítódás
- természetes és szimulált helyzetekben matematikai tapasztalatok szerzése

2. szint - az intenzív fejlesztés szakasza / 5-6-7 évesek /

Feladat:

- tankötelezettség megkezdéséhez szükséges tapasztalatok megszerzése
- gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása
- az óvodapedagógusok által irányított tapasztalatszerzések és feladatmegoldások révén mélyebb, sokoldalúbb összefüggések feltárása

- matematikai képességek fejlesztése játékba ágyazottan, játékos tapasztalatszerzéssel
-

XI. KÖRNYEZETVÉDELMI NEVELÉSI PROGRAM

/ a program kidolgozásában részt vett: Barna Erika - intézményvezető, megvalósításáért felelős - Bartáné Koncz Ilona/- **óvodavezető helyettes**, környezetvédelmi munkaközösség vezető

Célja:

- környezettudatos magatartásformák kialakítása, gyakorlása
- a természet védelmére és szeretetére nevelés
- szemléletváltáshoz a családok bevonása
- fenntartható fejlődés biztosítása

Az óvodapedagógus feladata:

- Zöld Óvoda program működtetése
- környezetvédelmi projektnapok szervezése
- szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása közvetlen tapasztalatszerzéssel
- a vízzel, az energiával való takarékoság megtanítása a gyermekeknek
- környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek nyújtása az információs-technológia felhasználásával, tevékenységek szervezésével
- papírgyűjtés szervezése, újrahasznosítható papír használatára ösztönzés
- környezetvédelemmel kapcsolatos témában kiállítás megtekintése a gyermekekkel, bábelőadás, egyéb kulturális program szervezése
- a gyermekekkel a természet szépségeinek megláttatása, védelmére nevelés
- szemléletformálás a szülők körében, modellértékű magatartás gyakorlása
- Környezetvédelemmel foglalkozó kiadvány (pl. Természetbúvár) rendszeres tanulmányozása a gyermekekkel
- környezetbarát takarítóeszközök használata (ajánlása a szülők felé is)
- közös programok szervezése a családokkal
- hely, idő, alkalom, élmények és eszközök biztosítása a környezetvédelmi neveléshez
- kapcsolat környezetvédelmi szervezetekkel (Bükki Nemzeti Park)

A környezetvédelmi nevelés tartalmának megvalósítása (tematikus és módszertani javaslat)

Szeptember:

- természetsarok kialakítása
- kerti munka (veteményes kert, virágos kert)
- séták, kirándulások (madárgyűrés, gyűjtőmunka)
- Takarítási világnap (szeptember 24) szelektív hulladékgyűjtés (projektnap/ hét)
- komposztálás
- madárgyűrés a közeli Berek erdőben a Bükki Nemzeti Park munkatársainak közreműködésével
- Október:
  - séták, kirándulások (gyűjtőmunka, az őszi táj szépségei)
  - zöldség és gyümölcs szüret megtekintése, hasznosításuk
  - Állatok világnapja (október 4)

Berekerdő Óvoda Pedagógiai Programja
3396. Kerecsend, Arany János út 2.
OM: 031363

- őszi kert munkák
- November:
  - Gyűjtőmunka (termések, levelek) feldolgozása a gyermekekkel
  - papírgyűjtés
  - Egészség hét szervezése
  - Dohányzásmentes világnap
- December:
  - madáretetők kihelyezése, madáreleség készítése
  - szellőztetés télen – a fűtéssel való takarékoskodás
  - séták – a téli táj szépségeinek megfigyeltetése
  - december 13. Luca napi búza ültetése
  - adventi készülődés a természet kincseinek felhasználásával
- Január:
  - madáretetés
  - kísérletezés hóval és jéggel (a víz tulajdonságai és a Föld)
- Február:
  - madáretetés
  - csiráztatás, rügyeztetés
  - február 4. időjárás néphagyomány megismerése (ha a medve ki jön a barlangjából és meglátja az árnyékát, közeledik a tavasz)
- Március:
  - séták – az éledő természet megfigyelése
  - a Víz világnapja (március 22.) a vízzel való takarékoskodás (projektnap/hét)
- Április:
  - séták, kirándulások
  - tavaszi kerti munkák (veteményezés)
  - madarak fészeképítő munkájának megfigyelése
  - április 22. a Föld napja (projektnap/projekthét)
  - madárodú készítése, kihelyezése
  - madárgyűrűzés
- Május,
  - tavaszi kerti munkák (palánta ültetés)
  - virágosítás, növények gondozása
  - látogatás a zöldséges piacra
  - séták, kirándulás az erdőbe
  - május 10. Madarak és fák napja
  - erdei óvoda
- Június, Július, Augusztus
  - ismerkedés az időjárási-természeti jelenségekkel (eső, zivatar, felhőszakadás, dörgés, villámlás, szivárvány)
  - a Nap - a napsütés jótékony és káros hatásai, hőség elleni védekezés
  - növénygondozás
  - Környezetvédelmi világnap (június 5) – környezetvédelmi kiállítás az óvodában (az év folyamán készített fotókból, gyermekmunkákból...)

A program az óvoda sajátosságaihoz mérten valósul meg játék-, és tanulási, valamint szabadidős tevékenység keretében az óvodapedagógusok módszertani szabadságának biztosításával.

A Zöld óvoda pedagógiai program alapján készített tematikáját az éves munkaterv tartalmazza a helyi sajátosságok figyelembevételével

XII. ROMA NEMZETISÉGI NEVELÉSI PROGRAM

A roma nemzetiséghez tartozó gyermekek nemzetiségi nevelésben adott nevelési évben a szülő kérelmére részesülhetnek a „Nemzetiségi nevelés nyilatkozat” kitöltésével. A nyilatkozat érvényessége az óvodai jogviszony megszűnéséig érvényes.

A roma gyermekek nemzetiségi nevelése óvodánkban magyar nyelvű roma/cigány kulturális nevelés keretében valósul meg.

1. A roma nemzetiségi nevelés célja és feladata:

- a roma kultúra megismerése, elsajátítása
- a kulturális hagyományok átörökítése és fejlesztése
- nemzetiségi identitástudat kialakítása, fejlesztése

2. Roma nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése

- szülők tájékoztatása, igényfelmérés
- nemzetiségi óvodai nevelés feltételeinek megteremtése:
  - a programhoz szükséges tárgyi feltételek (a kultúra és a hagyományápolást segítő eszközök)

3. a nemzetiségi nevelésben résztvevő óvodapedagógus személyével kapcsolatos elvárások:

- a nemzetiségi program megvalósítása szabadidős tevékenység keretében
- magas színvonalú, empatikus magatartás tanúsítása inkluzív pedagógiai eljárások alkalmazása
- érdeklődés, belső igény a roma kultúra és hagyományok megismerésére, ápolására
- a szülőkkel kölcsönösen őszinte, bizalomra épülő kapcsolattartás
- támogató-segítő nevelői attitűd, toleráns, empatikus magatartás
- a gyermek mindenekfelett álló érdekeinek figyelembevétele

4. a nemzetiségi nevelésben résztvevő óvodapedagógus feladatai:

- alakítson ki a gyermekben pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája iránt
- ismertesse meg a gyermeket a nemzetiség kultúrájából merített dalokkal, mesékkel, versekkel, mondókákkal és játékokkal
- a vizuális tevékenység során kapjon helyet a roma kultúrára jellemző sajátos szín és formavilág
- a zenei nevelésben ismertessen meg a gyermekkel kultúrájukhoz tartozó dalokat, zenei alkotásokat
- a mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepeljen a roma/cigány tánckultúra megismerése
- ismertjenek meg a gyermekkel régi cigány mesterségeket
- építsen tudatosan a kultúrák közötti különbségére, hasonlóságára
- ismertesse meg a gyermekeket a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és a tárgyi kultúra értékeivel, tanítsa meg ezek tiszteletét, megbecsülését
- a nevelőmunka során támaszkodjon az óvodapedagógus a roma gyermekek pozitív érzelmi kötődésére, természet közelségére, jellemző humorérzékére, fokozott érdeklődésére
- vegye figyelembe a gyermekek eltérő fejlettségi szintjét, igényeit

- vegye figyelembe a családok más kultúrából adódó érzékenységét
- ismerjenek meg a gyermekek a településen élő idős embereket, akik elbeszélései / mesterségei melynek révén erősödik a gyermekben a saját kultúrájukhoz való pozitív viszony
- április 8. Roma világnap alkalmából a roma kultúrához kötődő program, projekthét (kiállítás, kulturális vagy zenés program művészek meghívásával) szervezése
- a Biztos kezdet klub programjaiban a roma nemzetiségi program elemeinek beépítése a leendő óvodás szülőkkel való sikeres együttműködés - együttnevelés érdekében
- együttműködés a Kerecsendi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

XIII. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK:

2011.CXC Nkt. törvény 4§ (13)

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek

aa) sajátos nevelési igényű gyermek,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek,

c)* tartós gyógykezelés alatt álló gyermek,

XIV. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, ÉS MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSÉNEK PROGRAMJA

Óvodánk felvállalta a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését

Sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékos, az autizmus spektrumzavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges, vagy teljes körű módosulását
- b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét

A következő típusú gyermekek integrált neveléséhez tudja biztosítani az intézmény a személyi és tárgyi feltételrendszert

- mozgásszervi fogyatékos, érzékszervi – látássérült (gyengén látó), hallássérült (nagyothalló)
- enyhe értelmi fogyatékos
- beszéd fogyatékos
- autizmus spektrumzavarral küzdő
- a fejlődés egyéb pszichés zavarai (súlyos tanulási, figyelem-, vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő

A gyermekeket a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei komplex vizsgálatok keretében fölmérik, és az adott szakvélemény alapján alakítjuk ki az egyéni fejlesztési terveket. A szakvélemény szerinti fejlesztéshez külső (sérülés specifikus) szakembert, gyógypedagógust-fejlesztő pedagógust bízunk meg a fejlesztéssel. A gyermek fejlettségi szintjének, fejlődésének megállapításához, tankötelezettségének megkezdéséhez a szakértői bizottság szakvéleménye ad útmutatást.

Az óvoda feladata:

- feltételrendszer biztosítása
- gondoskodás arról, hogy a gyermek hátrányainak leküzdéséhez minden segítséget megkapjon
- a gyermek nevelése-fejlesztése integráltan, csoportban
- a gyermek fejlesztésének megszervezése - helyben, a napirenden belül - gyógypedagógussal (egyéni/mikro csoportosan)
- az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak biztosítsanak a gyermek számára befogadó, eredményeit elismerő környezetet
- az óvodapedagógusok továbbképzése integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken
- együttműködés a családdal

Személyi feltételek:

- utazó gyógypedagógus /sajátos nevelési igény típusának, súlyosságának megfelelő képesítéssel/
- szakvéleménnyel rendelkező sajátos nevelési igényű gyermek (ek)
- logopédus
- fejlesztő pedagógus
- óvodapedagógus
- nevelőmunkát segítő dajka, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens
- gyógypedagógiai-pszichológiai vizsgálatot végző szakértői bizottság szakemberei

Tárgyi feltételek:

- Egyéni és kiscsoportos fejlesztésekhez tágas világos fejlesztő szoba
- Mozgásfejlesztéshez tornaszoba
- fejlesztő eszközök

Az integrált nevelésben résztvevő óvodapedagógussal szemben támasztott követelmények:

- vegye figyelembe a gyermek speciális szükségleteit, egyéni teherbíró képességét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét,
- segítse a speciális nevelési szükségletű gyermekek elfogadtatását a csoporttal
- tájékoztassa a szülőket a gyermek aktuális fejlődéséről, felmerülő problémáiról
- toleráns nevelői magatartás, támogató-segítő nevelői attitűd
- magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességek (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte
- inkluzív pedagógiai eljárások alkalmazásának képessége
- együttműködés a speciális képzettségű szakemberekkel

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyógypedagógus segítségével egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz
- a tevékenységek során a diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti
- a gyermek fejlődésének elemzése, és a fejlődéshez alkalmazkodó módszerek használata
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívát keres
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, eltérő viselkedéshez
- együttműködik a különböző speciális szakemberekkel, iránymutatásait, javaslatait beépíti a nevelőmunkába.

A fejlesztés alapelvei:

- olyan feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi a tünetek változatosságát, a speciális szükségleteket
- a fejlesztés egyéni, kiscsoportos, és csoportos formában történik a gyermek egyéni fejlődési ritmusához igazodóan
- a fejlesztés a percepció minden részterületét fejleszti: a vizuális az akusztikus, a taktilis és mozgásos észlelés folyamatait.
- fontos a személyiség fejlődésének állandó szem előtt tartása.

A fejlesztés formái:

- egyéni fejlesztés: külön erre a célra kialakított fejlesztő szobában zajlik. A fejlesztést végző szakember gyógypedagógus, logopédus. Azokat a funkciókat, képességeket fejlesztjük, amelyek elmaradást és/vagy zavart mutatnak.
- Kiscsoportos fejlesztés: külön erre a célra kialakított fejlesztő szobában zajlik. A fejlesztést végző szakember gyógypedagógus, logopédus. A foglalkozáson 2 maximum 3 kisgyermek vesz részt. Ezeknek a gyermekeknek hasonló a képesség deficitük.
- Makrocsoportos fejlesztés: helye: torna szoba, fejlesztő szoba, udvar. A fejlesztést végző szakember fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, A foglalkozáson 10-12 gyermek vesz részt. Intenzív mozgásfejlesztés történik.
- Fejlesztés csoportban: helye a csoportszoba. Fejlesztést végző szakember óvodapedagógus, fejlesztő óvodapedagógus. Az óvodapedagógusok minden tevékenységben figyelembe veszik a gyermek egyéni fejlődési ütemét, képességeinek megfelelő feladatokat adnak neki. Célzottan végzik a gyógypedagógus által javasolt fejlesztő játékokat.
- Otthoni fejlesztés: a sikeres terápia fontos részét képezi a szülőkkel főleg az anyával való együttműködés. Ötleteket, mintát adunk a gyermek otthoni fejlesztéséhez, nevelési problémák megoldásához.

A foglalkozások heti rendszeressége:

A gyógypedagógiai szakvélemények tartalmazzák, hogy mely gyermeknek milyen gyakorisággal kell részt venni egyéni és/vagy kiscsoportos fejlesztésben. Ezen kívül a fejlesztés gyakorisága függ a gyermek egyéni fejlődési ütemétől is.

A fejlesztés tartalma:

Szociabilitás önkiszolgálás fejlesztése:

Segítjük a gyermek közösségbe való beilleszkedését. Elemi szabályok betartására ösztönözzük a gyermeket. Személyes példaadással elősegítjük a játékeszközök helyes használatának kialakítását. A szociabilitás és önkiszolgálás intenzív fejlesztésének különösen nagy jelentősége van a középsúlyos értelmi fogyatékos, az enyhe mozgássérült gyermekek fejlesztésében. Étkezés, öltözködés, tisztálkodás területén mindig csak annyi segítséget adunk, amire feltétlenül szükség van. Erre megtanítjuk a szülőket és csoportban járó gyermekeket is.

Mozgásfejlesztés:

Az egész test átmozgatásával a nagy-, és finommozgások fejlesztése, a koordinációs zavarok mozgásos ügyetlenség kiküszöbölése. A testséma téri orientáció fejlesztése. Vesztibuláris rendszer működésének korrigálása. A két testfél mozgásának összerendezése.

Alkalmazható terápiák: alapozó terápia, ayres terápia, mozgásfejlesztő terápia.

Kommunikációs fejlesztése:

A kommunikáció fejlesztése áthatja az egész tevékenységet. Minden fejlesztési területnél nagy hangsúlyt fektetünk a verbális megerősítésre, kifejezésre.

Feladatai:

- A gyermek szabad önkifejezésének kapcsolatteremtési készségének elősegítése.
- A beszéd beindítása.
- A nyelvtani szabályok kialakítása tudatosítása.
- Aktív és passzív szókincs bővítése.
- Artikulációs hibák javítása.
- A hangok, hangkapcsolatok pontos felismerésének fejlesztése.
- A szavak, szókapcsolatok, mondatok helyes felismerésének és értelmezésének fejlesztése.

Alkalmazható terápiák:

Megkésett és/vagy akadályozott beszédfejlődés terápiája, pöszeterápia, dadogó terápia, beszédészlelés beszédmegértés terápiája, Sindler terápia.

Vizumotoros készség fejlesztés:

Az olvasás-, írás-, számolás elsajátítását megalapozó készségek fejlesztése.

Feladatai:

- Téri tájékozódás fejlesztése
- Vizuális észlelés fejlesztése
- Szem-kéz koordináció fejlesztése
- Alakállandóság fejlesztése
- Alak-háttér felfogás fejlesztése
- Vizuális figyelem fejlesztése
- Finommotorika és taktilis érzékelés fejlesztése.

Alkalmazható terápiák:

Sindler terápia, diszlexia prevenció, diszkalkúlia prevenció, grafomotoros fejlesztés.

XV. TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM

Tehetséggondozás

Pedagógiai programunk értékeire és helyi hagyományainkra építve látjuk el tehetséggondozói feladatainkat, de nem rendelkezünk célzottan kidolgozott programmal.

Óvodáskorban elsősorban tehetség ígéretekéről beszélhetünk, így óvodai tehetséggondozásunk elsődleges feladata a szunnyadó tehetségcsírák feltárása.

- Óvodánkban kiemelt feladat az egyéni fejlesztések mellett a tehetséggondozás, fontosnak tartjuk ennek kiépítését az elkövetkezendő években.

Célunk:

- Egy tehetségtámogató környezet kialakítása, mely kiterjed óvodánk dolgozóira, a családokra és a tárgyi feltételekre egyaránt; a tehetséggondozó tevékenységünk társadalmi elismertetése.
- A tehetségígéretes gyermekek képességének, érdeklődésének, adottságainak figyelembe vételével megfelelő nevelésben és fejlesztésben részesítés. Csoportjainkban segítsük azokat a gyermekeket, akiket valamely kijelölt területen tehetségesnek ítélünk meg.
- A tehetségbarát szemlélet kialakítása; a módszertani tehetséggondozó kultúránk erősítése, gondozása

- **Kiemelt cél:** megnyerni a szülőket a pozitív nevelés ügyének, valamint folyamatos tájékoztatásuk a Gyermektükör adatai alapján gyermekük adottságairól, képességeiről.

A tehetség összetevői óvodában

A gyermekek fejlesztése két síkon történik:

- **Óvodai csoportjainkban** a napi tevékenységekbe ágyazva építi be az óvodapedagógus a kreativitást fejlesztő feladatokat, többletismereteket. A gyermekek szabadon dönthetnek, részt kívánnak e venni a felkínált tevékenységekben.
  - a 2018/2019-es nevelési év szeptemberétől felmenő rendszerben valósítjuk meg azoknak a gyermekeknek a megfigyelését, akik adott nevelési év szeptember 1-jén betöltötték a 3. de nem töltötték be az 5. életévüket. - **két év a megfigyelés időszaka.**
  - Az óvodába kerülő **gyerekek megfigyelése (Nagy Jenőné: Tehetségigéreték gondozásának elmélete és gyakorlata** című könyve alapján) **két évig történik, mely időszak alatt az adatok rögzítésre kerülnek** a „Gyermektükör” (gyermekek fejlődését, fejlesztését segítő) útmutatóban. A megfigyelés időszakában az óvodapedagógusok tudatosan keresik a tehetségigéretkre jellemző személyiségjegyeket, hogy kellő szakmai érveléssel alá tudják támasztani a gyermekek műhelybe való ajánlását.
- **Tehetségműhelyekben**
  - A tehetségműhelyekbe a két éves megfigyelési időszak hatásvizsgálata után a tanköteles korú gyermekek vesznek részt. A gyermekek kiválasztása a nagycsoportos óvodapedagógusok feladata a „Gyermektükör” és az egyéni megfigyelések alapján történik.
  - Az, hogy adott nevelési évben milyen műhelyek indulnak, annak feltételrendszere elsősorban az anyagi és a humán erőforrás.
  - Olyan tehetségműhelyeket hozunk létre, melyekben szokatlan helyzeteket teremtve új kihívásokra, problémamegoldásra készítjük gyermekeinket és a kreativitásra helyezzük a hangsúlyt.
  - **tervezhető tehetségterületek:** -zenei, vizuális,- mozgás,- természeti- környezetvédelem, dramatizálás- bábozás (mindenkor az adott humán erőforrás feltételét figyelembe véve)
  - **Beválogatás:** *Gyermektükör* elemzésével
  - Egy-egy műhelyben 8-10 gyermek vesz részt, a különböző műhelymunkára kötetlen munkaidőn belül kb. 25-30 perces idő intervallumon belül, 2x15 alkalomra szóló modul során kerül sor, előre megírt munkaterv alapján (októbertől- május végéig), mely időszakokban a műhelyvezető óvodapedagógusok által a gyermekek differenciált gondozásban részesülnek.
  - Az óvodai **tehetségigéreték gondozásáról, a gyermekek beválogatásáról a műhelyvezetők tájékoztatják** a szülőket.
Az októberi **szülői értekezleten** elmondják tehetségprogramjukat, egész éves munkatervüket, működésük feltételeit, és **folyamatosan** tájékoztatják a szülőket, hogy miben szeretnének velük együttműködni.
  - A szülők lehetőséget kapnak arra is, hogy félévkor és év végén **közvetlenül részt vehessenek** a műhelymunkában, és lássák a gyermekeik érdeklődését, kreatív alkotó munkáját a tehetséggondozásban.
  - A műhelymunka **értékelése** gyermekekkel, szülőkkel, óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel, a műhelyvezető önértékelésével, **hatásvizsgálatok** formájában történik, mely a **műhelynaplóban** kerül dokumentálásra.

A gyermekek fejlesztése során fontosnak tartjuk a különleges bánásmódot igénylő tehetségcsírák esetében:

- az erős oldal fejlesztését
- a gyenge oldal kiegyenlítését,
- az egész személyiség támogatása
- megelőzés, légkörjavítás

A tehetségígéreték gondozásának feladatai

- sokféle tevékenységek kínálata, ezzel segítve a gyermekeket érdeklődési irányaik megismerésében
- képességfejlesztés, a gyermek pozitív én tudatának kialakítása és erősítése
- elfogadó és támogató környezet kialakítása
- pedagógusok továbbképzésének biztosítása e területen
- a szülők tájékoztatása és megnyerése a közös munka érdekében

Dokumentáció

- Helyi Pedagógiai Program
- Csoportnapló
- Gyermektükör- komplex dokumentum a tehetségazonosításhoz (2011. évi CXC törvény a köznevelésről, a 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 93/A§ alapján)
- **Tehetség műhelyek műhelynaplói - feljegyzések a gyermekekről**

Feladatunk:

- Elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalások biztosítása (párhuzamos tevékenységek, rugalmas napirend, szabad játék)
- Komplexitás, az egész személyiség fejlesztése, segíteni, hogy felszínre kerüljenek a gyermekek adottságai, képességei.
- Folyamatos bátorítás, ösztönzés, motiváció, gazdagítás
- **A fejlődés folyamatos nyomon követése** – a fejlesztés mindig a gyermek egyéni tempójához, fejlettségi szintjéhez igazodva történik- **rögzítése** a Fejlődési Naplóban (**Gyermektükör**)
- **Szülők megnyerése a tehetséggondozásnak, folyamatos tájékoztatása**
- **Hatásvizsgálat:-** a megfigyelési időszak végén (két év múlva)

A tehetséggondozás- felmenő rendszerben

- A tehetség felismerése, azonosítása (két év).
- Az erős oldalak feltérképezése, fejlesztése.
- Speciális képességek megkeresése.
- Gyenge oldalak kiegyenlítése, hatékony nevelési módszerek megkeresésével.
- A gyermekek sikerélményhez juttatása.
- A tehetség kibontakoztatásának feltárása, segítése.
- Az általános értelmi képességek fejlesztése.
- Komplex módszerek, eszközök keresése, alkalmazása.
- A tehetséggondozás feladatainak megjelenése az egyéni fejlesztési tervben.

Tehetséggondozáson belül a fejlesztés módjai:

A tehetség azonosítása megfigyelés/mérés alapján .

A tehetségígéretes gyermekek a két éves megfigyelési időszak hatásvizsgálata után társaikkal együtt vesznek majd részt műhely foglalkozásokon.

Feladatunk a gazdagítás: ismeretekre, élményekre, tapasztalatokra és műveletekre épülő képességek alapprogramon, helyi programon túllépő ötletek, fejlesztési lehetőségekkel történő befolyásolása.

1. **Mélységben történő gazdagítás** (több lehetőség felkínálása, képességek kombinatív alkalmazása)
  2. **Tartalmi gazdagítás** (a program kialakítása a gyermek érdeklődésének, szükségleteinek megfelelően)
  3. **Feldolgozási képességek gazdagítása** (kritikus, kreatív gondolkodás fejlesztése felfedező, érdekes tevékenységek közben, teret enged a problémák megoldására, kihívást biztosít)
  4. **Tempóban történő gazdagítás** (az átlagosnál gyorsabb munka, nehezebb feladatok adása, minőségi fejlesztés)
- **A tehetség gondozás** bevezetésében a következő **értékeket** látjuk:
    - ✓ a megszokottól eltérő, kreatív, gazdag tevékenység keretében választási és kidolgozási lehetőséget ad
    - ✓ a nevelőtestület elfogadja, támogatja a tehetség gondozó munkát
    - ✓ a szülők maximális (teljes körű) támogatását megkapjuk
    - ✓ kapcsolatrendszerünk kiépítésével egy erős tehetségsegítő hálózat tagjai legyünk
    - ✓ fenntartónk támogatója legyen tehetség gondozói tevékenységünknek

XVI. HÁTRÁNYOS, ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK NEVELÉSI, FEJLESZTÉSE INTERGÁLT PEDAGÓGIAI RENDSZER MŰKÖDTETÉSE (IPR)

/ A program kidolgozásában részt vett: Vizesné Gyovai Márta fejlesztő óvodapedagógus /

A program célcsoportja:

- hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek családja

A program céljai:

- esélyteremtés
- szociális helyzetből fakadó hátrányok kompenzálása
- zökkenőmentes óvodai befogadás
- a gyermek élettani-, és egyéni sajátosságainak figyelembevételével a gyermeki személyiség kibontakoztatása
- együttműködés a családdal az iskolai életmódhoz szükséges fejlettségi szint eléréséhez
- kudarc nélküli iskolakezdés

A program területei:

1. szervezési feladatok
  - óvodai beiratás támogatása
  - családlátogatás, szülői értekezlet óvodakezdés előtt
  - a szülők munkavállalását támogató nyitva tartás biztosítása
  - integrációt segítő csoportbeosztás
  - beszoktatás anyáival, csoportbeli testvérrel, rokon gyermekkel

- igazolatlan hiányzások minimalizálása
  - szülők tájékoztatása 3 havonta a gyermek fejlődéséről, javaslatok megfogalmazása
2. nevelő-fejlesztő munka
    - komplex állapotfelmérés óvodába lépéskor (anamnézis)
    - anyanyelvi nevelés, kommunikáció fejlesztése
    - érzelmi nevelés, szocializáció
    - egészséges életmódra nevelés
    - korszerű, differenciált pedagógiai eljárások alkalmazása (motivációra és a gyermekek aktivitására alapozott élményekben gazdag tevékenységek szervezésével)
    - játékba ágyazott, egyénre szabott fejlesztés
    - partneri együttműködés a szülőkkel
  3. nevelőtestületi együttműködés
    - közös tervezés – programok, támogatások felhasználása
    - intézményi önértékelés
  4. együttműködés külső szervezetekkel
    - együttműködés a Kerecsendi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal
    - együttműködés a szakmai szolgáltatókkal (Heves Megyei Szakértői Bizottság)
    - együttműködés a helyi civil szervezetekkel
    - együttműködés a Zöld Óvodai programhoz kapcsolódó szervezetekkel
  5. óvoda-iskola átmenet támogatása
    - kölcsönös látogatások (óra/foglalkozás látogatás)
    - részvétel nyílt napokon
    - közös nevelőtestületi programok
    - részvétel/ meghívás óvodai/iskolai rendezvényeken, ünnepeken
    - közös szülői értekezlet szervezése beiskolázás előtt
    - együttműködés az iskolai beiratások támogatásában
    - DIFER füzetek másolatának átadása a leendő I. osztályos tanítóknak
    - a gyermekek után követése az iskolában
  6. gyermekvédelemmel, eü.szolgáltatással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos tevékenység
    - együttműködés a védőnővel a Biztos Kezdet program működtetésében, óvodai beiratásban, egészségnevelési terv alapján, gyermek-, és családvédelmi feladatok ellátása érdekében
    - együttműködés a Gyermekjóléti és Családsegítő központtal családlátogatás, esetmegbeszélések, gyermekvédelmi értekezletek alkalmával
    - együttműködés a háziorvossal, szükség esetén szakorvossal
  7. együttműködés a szülőkkel
    - személyes, bizalomteljes kapcsolat kialakítása
    - egyénre szabott beszoktatás
    - Biztos Kezdet szülői klub működtetése az óvodában heti két alkalommal
    - rendszeres (napi, heti tájékoztatás)
    - az óvoda programjaiba a szülők bevonása
    - a családi nevelés támogatásához programok szervezése a szülőknek
  8. intézményi önértékelés, eredményesség
    - az IPR program megvalósításához szükséges tárgyi és személyi feltételrendszer vizsgálata
    - éves értékelés csoportonként és intézményi szinten

- a gyermek fejlődésének nyomon követése
- DIFER eredmények összegzése

Az óvodapedagógusokkal szemben támasztott elvárások:

- a gyermekek számára vonzó tevékenységek szervezésével a gyermek motiválása és sikeres bevonása a tevékenységbe
- egyénre szabott fejlesztési terv készítése a mérés és megfigyelés tapasztalatainak figyelembevételével
- mérési eredményekre alapozott fejlesztés
- differenciált módszerek és tanulásszervezési eljárások alkalmazása
- korszerű óvodapedagógiai módszerek megismerése, alkalmazása (drámapedagógia, projektpedagógia, élménypedagógia)
- magas színvonalú nevelőmunka, inkluzív pedagógiai eljárások alkalmazásának képessége
- a szülőkkel kölcsönösen őszinte, bizalomra épülő kapcsolattartás
- támogató-segítő nevelői attitűd, toleráns, empatikus magatartás
- multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségeinek kihasználása
- a gyermek mindenek felett álló érdekeinek figyelembevétele

Az óvoda (mint intézmény) feladata:

- szociális helyzetből fakadó hátrányok mérséklése, kompenzálása
- esélyegyenlőség megvalósítása
- települési esélyegyenlőségi program figyelembevétele a helyi program megvalósításánál
- a szülők munkavállalását segítő óvodai nyitva tartás
- gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése óvodán belül és óvodán kívül
- alapozó terápia szervezése óvodai nevelési időn belül, helyben speciális képzettségű szakember bevonásával
- logopédiai terápia szervezése óvodai nevelési időn belül helyben speciális képzettségű szakember bevonásával
- együttműködés a befogadó általános iskolával
- települési szintű integrációs célokat szolgáló programokba való bekapcsolódás, együttműködés a társadalmi és civil szervezetekkel

A fejlesztő-felzárkóztató program megvalósításának területei, tevékenységei:

1. érzelmi nevelés, szocializáció

- a gyermek befogadása a gyermekközösségbe
- a személyiségfejlesztésben a szokás-, és normarendszer megalapozása a napirenden belül
- közösségekben történő viselkedés kultúra szabályainak betartása
- pozitív erkölcsi és akarati tulajdonságok kialakítása
- a környezet védelmére és szeretetére nevelés
- az emberi értékek (család, munka, környezet, kultúra) védelmére, tiszteletére nevelés
- az idősek tiszteletére nevelés
- a haza szeretetére nevelés

2. egészséges életmódra nevelés

- életkornak megfelelő egészségtudatos szokásrendszer kialakítása, higiénias szokások elsajátítása
- mozgásigény kielégítése, testi képességek fejlődésének elősegítése
- só-terápia rendszeres használata egészségvédelem, betegségmegelőzés céljából

- egészséges táplálkozás megismerése, megszerettetése
- környezettudatosságra nevelés
- balesetek megelőzésére nevelés
- a szülők egészségnevelési ismereteinek bővítése, befolyásolása
- egészségügyi szűrővizsgálatok figyelemmel kísérése, szervezése

3. anyanyelvi nevelés

- beszélgetésre alkalmas légkör megteremtése
- rendszeres beszélgető körök szervezése a napirenden belül
- beszédkészség, kifejezőkészség fejlesztése
- beszédhibák javítása logopédussal
- a fejlesztés anyanyelvi játékokkal, bábozással, dramatizálással, minta-és modellkövetéssel
- illem-szabályokkal kapcsolatos kommunikáció gyakorlása (bemutatkozás, kérés, köszönés stb)

4. értelmi nevelés, fejlesztés

- a tankötelezettség sikeres megkezdéséhez szükséges részképességek fejlesztése
- ismeretek bővítése közvetlen és közvetett tapasztalatszerzéssel
- Olyan kulturális programokon való részvétel lehetőségének biztosítása, amelyre szociális hátrányából fakadóan egyébként a gyermeknek nem volna lehetősége (bábszínház, zenés és interaktív gyermekműsorok, kiállítás megtekintése)

5. testi nevelés

- testi képességek fejlesztése
- finommotoros mozgásfejlesztés
- rendszeres testmozgás megszerettetése
- mozgásigény kielégítése
- mozgásfejlesztés (alapozó terápia)

A fejlesztő-felzárkóztató program a helyi program részeként, a programelemek dominanciájával integrált módon valósul meg az óvodai nevelési időn belül.

XVII. TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEK

Amennyiben a gyermek tartós gyógykezelése az óvodába járást nem teszi lehetővé, a gyermek szülője, gondviselője kérelmére az intézmény vezetője engedélyezheti, hogy a gyermeket az óvodába járási kötelezettsége alól felmentse.

Az Nkt. értelmében (Nkt. 8. § (1) bekezdés), a *gyermek* abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt, azaz tankötelessé válik. A szülő kérelme alapján (általános esetben a tárgyév április 15. napjáig kell benyújtani) a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, újabb kérelem alapján annak–az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a felmentést engedélyező szerv felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell bevonni, akkor tartós

gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Fontos, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható.

Abban az esetben, ha a tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket a felmentést engedélyező szerv az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbbírányít a pedagógiai szakszolgálathoz, vagy más szakellátást biztosító intézményhez (Nkt. 75.§ (4) bekezdés).

A szülő számára biztosított kapcsolattartási lehetőségek:

- megbeszélés
- tanácsadás
- hozzáférés a gyermek fejlődését elősegítő eszközökhöz (pl. játékok, foglalkoztatók, vizuális tevékenység eszközei, mozgásfejlesztő eszközök stb.)
- személyes, vagy online kapcsolattartás (telefon, email, Facebook, Messenger)

A jogszabály értelmezése alapján megállapítható, hogy tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetén a hatályos törvények *az óvodába járás alól felmentés lehetőségét biztosítják.*

XVIII: BOLDOG ÓVODA, BOLDOGSÁG PERCEK

- Arra törekszünk, hogy a **Boldogságórák** derűs és élmény gazdag feladatai, játécai, valamint gyakorlatai fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermekeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.
- **A Boldog Óvoda pályázat célja:** a pozitív pszichológia kutatásainak eredményeire építve és annak módszereit alkalmazva az óvodába járó gyermekek csoportosan és egyénileg is ismerjék meg a boldogság fő összetevőit. Mindeközben olyan gyakorlatok elvégzésére inspiráljuk őket, amelyek a boldogságkutatók tapasztalatai alapján hozzájárulnak a gyerekek boldogságszintjének növekedéséhez. A Boldog Óvoda program fókuszában az áll, hogy hogyan lehet a negatív gondolkodásmódon változtatni és pozitív viselkedésformákat kialakítani a gyermekek körében.
- Havi rendszerességgel korcsoportonként tartjuk a foglalkozásokat, melyekről fényképes beszámolókat közvetítünk.
- **Az eredmény:** optimista, magabiztos és kitartó óvodások és iskolások, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokot, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak.

Témák

- 1. Szeptember A HÁLA GYAKORLÁSA
- 2. Október AZ OPTIMIZMUS GYAKORLÁSA
- 3. November TÁRSAS KAPCSOLATOK ÁPOLÁSA

- 4. December JÓ CSELEKEDETEK GYAKORLÁSA
- 5. Január CÉLOK KITŰZÉSE ÉS ELÉRÉSE
- 6. Február MEGKÜZDÉSI STRATÉGIÁK
- 7. Március APRÓ ÖRÖMÖK ÉLVEZETE
- 8. Április MEGBOCSÁTÁS
- 9. Május TESTMOZGÁS
- 10. Június FENNTARTHATÓ BOLDOGSÁG

A Boldog Óvoda program, annak céljai, feladatai minden csoportban a gyermekek egyéni-, és életkori sajátosságainak figyelembevételével megvalósulnak.

XIX. GYERMEKVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A gyermekvédelem legáltalánosabban a gyermekeket fenyegető veszélyek elleni küzdelmet jelenti, amely minden óvodapedagógus munkaköri kötelessége.

A gyermekvédelem területei:

1. általános gyermekvédelem: óvodában a nyugodt, derűs légkört, az egészséges, biztonságos körülmények megteremtését és a testi szükségletek (étkezés, alvás, mozgás) kielégítését jelenti

2. speciális gyermekvédelem:

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet okai leggyakrabban:

- szociális helyzetből fakadó hátrány (anyagi okok, lakhatási problémák, munkanélküliség)
- oktatásból fakadó hátrány (a szülők alacsony iskolai végzettsége)
- egészségi állapotból fakadó hátrány (fogyatékoság, betegség)

A veszélyeztetett helyzetű gyermek egészséges testi-lelki- szellemi-szellemi fejlődése veszélyben van a következő okok miatt:

- elhanyagolás (szeretet és érzelmkifejezés megvonása, a gyermek személyi és otthoni higiénias körülményei nincsenek biztosítva, a szülő nem érdeklődik a gyermek után, nem tesz meg tőle telhetően mindent a gyermek egészséges testi-lelki fejlődéséért)
- fizikai bántalmazás éri a gyermeket (testén sérülések láthatóak)
- érzelmi bántalmazás (veszekedés, bántó szavak használata, megalázás, gyakori visszautasítás, büntetésként étel-ital megvonása, a gyermek lakásba történő bezárása, terrorizálás, súlyos büntetések)
- szexuális visszaélés és bántalmazás (csábító viselkedés, a gyermek fogdosása nem megfelelő viselkedés a gyermek előtt, szexuális kapcsolat bármely formája)

Az óvoda feladata:

- a gyermekek védelméről szóló 1997 évi XXXI. törvény alkalmazása
- óvodai házirend betartatása a szülőkkel
- az óvodai nevelési időn belül térítés nélküli szolgáltatások biztosítása
- minden óvodapedagógusnak figyelnie kell a saját csoportjába járó gyermekekre
- a család segítése, a gyermek fejlődéséhez szükséges javaslatok megfogalmazása, családlátogatás tapasztalatainak dokumentálása
- a hátrányos helyzet okainak feltárása, segítségadás az okok megszüntetéséhez
- a veszélyeztetettség megelőzése, gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése, együttműködés a szociális segítővel
- együttműködés a védőnővel, gyermekjóléti szolgálattal, család-, és szociális segítővel (esetmegbeszéléseken, gondozási terv kidolgozásában és megvalósításában való közreműködés)
- jelzés a gyermekjóléti szolgálat és a jegyző felé
- gyermekjóléti szolgáltatások, támogatások javaslata (étkezési térítési díj és egyéb anyagi mentesség)
- hatósági eljárás megindításának kérése a - szabálysértési eljárás megindítása a szülő ellen (pl. igazolatlan hiányzás esetén)
- szükség esetén azonnali hatályú intézkedés megtétele, az intézkedésre jogosult személy értesítése (gyermekjóléti szolgálat vezetője, jegyző, orvos, mentő, rendőrség)

A hatékony gyermekvédelmi munka ellátásáért az óvodavezető a felelős.

XX. AZ ÓVODÁBA-, ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI:

1. Az óvodába lépés feltételei (Nkt.)

- A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő - tárgyév május 25. napjáig benyújtott - kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodavezető vagy a védőnő rendelhető ki.
- Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, vagy a felvételi körzetben található hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.
- az óvodai beíratásra minden év április 20 és május 20 között hónapjában kerül sor, amelyet a fenntartó tesz közzé

2. Az iskolába lépés feltételei: (Nkt.)

- Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. A

tankötelezettség megkezdésének feltétele, hogy a gyermek értelmi-, lelki-, szociális-, és testi fejlettségének állapota elérje az iskolába lépéshez szükséges szintet.

- A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.
- A sajátos nevelési igényű gyermek beiskolázásához a Szakértői Bizottság ad szakvéleményt.
- A család és az óvoda együtt felelős a gyermek fejlődéséért a beiskolázáshoz szükséges fejlettségi szint eléréséhez.
- A hátrányos helyzetű családból származó gyermekek sajnos a hatékony nevelő-fejlesztő munka ellenére sem minden esetben érik el az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet. Az óvodapedagógus feladata a hátrányok mérséklése, a gyermek fejlesztése. A mérési eredmények, szakvélemények és feljegyzések igazolják, hogy a gyermek fejlődése érdekében mit tettünk, és milyen mértékben volt sikeres a család bevonása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

Testileg:

- a testileg egészségesen fejlődő gyermek eljut az első alakváltozásig, testarányai megváltoznak, megkezdődik a fogváltás
- teste arányosan fejlett, teherbíró
- mozgása összerendezett, harmonikus finommozgásra képes
- mozgását, viselkedését, testi szükségleteit szándékosan irányítani képes
- erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finom motoros koordináció

Lelkileg:

- nyitott érdeklődéssel készen áll az iskolába lépésre
- tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulásra
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett
- megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés

- megjelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztás és az átvitel
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van
- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni
- minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat
- végig tud hallgatni és megérti mások beszédét
- elemi ismerettel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét,
- felismeri az időjárás és az öltözködés összefüggéseit
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait
- kialakulóban vannak azok a magatartásformák, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez szükségesek
- elemi mennyiségi ismeretei vannak

Szociálisan:

- késleltetni tudja a szükségletei kielégítését
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni
- feladattudata kialakulóban van, a feladatot megért
- kitartása, önfegyelme, munkatempója, önállósága biztosítja a feladat eredményes megoldását

XXI. AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI - A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMONKÖVETÉSE – MÉRÉS-ÉRTÉKELÉS

1. Az óvoda nevelési programja

Az intézmény első számú szakmai dokumentuma.

2. Az óvoda éves munkaterve

A nevelési év pedagógiai és működési terve.

3. A gyermekcsoportok nevelési-fejlesztési terve

Egy-egy gyermekcsoportra vonatkozik, amelyet az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok együtt készítenek el.

4. Óvodai csoportnapló

A csoport életének legfontosabb szakmai dokumentuma. Tartalmazza a gyermekek névsorát, a napirendet, heti rendet, a nevelőmunka helyi pedagógiai program alapján történő tervezését, a beszoktatás és fejlesztés tervét, értékelését, az óvodapedagógusok feljegyzéseit

Az intézményben dolgozó pedagógusok a nevelőtestület által elfogadott saját készítésű, a hatályos törvényekben foglaltak szerint készített csoportnaplót használ.

5.A gyermek egyéni fejlődésének nyomon követése mérés- értékelés

Tartalmazza a gyermek anamnézisének, készségek, képességek fejlődését, fejlettségi szintjét. A gyermek személyi anyaga tartalmazza az elvégzett vizsgálatok eredményét, szakvéleményeket, feljegyzéseket, a gyermek életében jelentős történésekről feljegyzéseket, a gyermek munkáit (rajzok stb.).

Dokumentumai:

- bemeneti mérés anamnézis (állapotfelmérés, megfigyelés) óvodakezdés után (2 hónapon belül)
- DIFER mérés 4 -5-6 éves korban
- egyéni fejlesztési terv
- a gyermek fejlődésének értékelése (félévente, HHH gyermeknél háromhavonta) az „oviszolga” számítógépes program használatával
- kimeneti mérés (iskolába lépés előtt)
- szociometria
- logopédiai szűrővizsgálatok megállapítása
- Gyermektükör, Garneri teszt
- gyermekrajzok értékelése
- szakvélemények (Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság)
- az óvodapedagógus által készített feljegyzések (családlátogatásról, fogadóóra)

Az óvodapedagógus feladatai a mérés-értékelés során:

- A gyermek fejlődésének nyomon követése és dokumentálása
- mérések időben történő elvégzése, mérési eredmények értékelése
- a mérési eredmények értékelésének megosztása a gyermekkel foglalkozó speciális szakemberrel
- év végén mérési eredmények összesítése, összegzése – csoportszinten
- vezető/tagóvoda vezető feladata a mérési eredmények összesítése a csoportok eredményeinek összesítése után
- az év végi értékelés során fejlesztendő területek meghatározása és erre alapozva az új nevelési év tervének elkészítése
- mérési eredmények figyelembevételével a gyermek beiskolázásához javaslattétel

6.Fejlődési napló (SNI, BTMN gyermek részére)

Tartalmazza a gyermek szakvélemény szerinti fejlesztését

A gyermek fejlesztésével megbízott óráadó gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, vagy az óvodapedagógus fejleszti.

Berekerdő Óvoda Pedagógiai Programja
 3396. Kerecsend, Arany János út 2.
 OM: 031363

<p>Pedagógiai Programot készítette: <u>Az intézmény vezetője:</u> Barna Erika Erzsébet</p>	<p>Dátum: 2022. 08. 31..... Intézményvezető aláírása</p>
<p>Az óvoda <u>nevelő munkát segítő alkalmazottai</u> az óvoda módosított Pedagógiai Programjában foglaltakról a nevelőtestületi elfogadás előtt <u>tájékoztatást kaptak.</u></p>	<p>Dátum: 2022. 08. 31..... A nevelő munkát segítő alkalmazottak nevében aláírás</p>
<p>A <u>Szülői Szervezet</u> magasabb jogszabályban biztosított jogai alapján a nevelőtestületi elfogadás előtt a módosított Pedagógiai Programot <u>véleményezte</u> és támogatja azok megvalósítását.</p>	<p>Dátum: 2022. 09. 29..... Szülői Szervezet nevében aláírás</p>
<p>Kerecsendi Roma Nemzetiségi Önkormányzata a Pedagógiai Program elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott <u>véleményezési jogát</u> korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával <u>gyakorolta.</u></p>	<p>Dátum: 2022. 09. 21..... Kerecsendi Roma Nemzetiségi Önkormányzata nevében aláírás P.H.</p>
<p>Kerecsend Község Önkormányzata, mint fenntartó a magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez <u>az egyetértési jogát</u> korlátozás nélkül a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával <u>gyakorolta és megadta.</u></p>	<p>Dátum: 2022. 11. 21..... A fenntartó nevében aláírás</p>
<p>Az óvoda Pedagógiai Programját a <u>nevelőtestület</u> magasabb jogszabályban biztosított döntési hatáskörében <u>elfogadta.</u></p>	<p>Dátum: 2022. 11. 21..... Nevelőtestület nevében aláírás</p>